

"ನನ್ನ ಬದುಕು ಯಾರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಅನುಕರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಮಾದರಿಯಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಭ್ರಮೆ ನನಗಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೋ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿನ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಂದ ವಂಚಿತವಾಗಿರುವ ಮಗುವಿಗೆ ಅದರಂಥದೇ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿದ್ದ ನನ್ನ ಭವಿಷ್ಯ ಅರಳಿದ್ದನ್ನು ಓದಿದಾಗ ಭರವಸೆ ಮೂಡಬಹುದು. ಅಂತಹ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ತಾವು ಹಿಂದುಳಿದವರು, ಅಸಮರ್ಥರು ಅನ್ನುವ ಭ್ರಮೆಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಹೊಂದಲು ನನ್ನ ಬದುಕು ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನೀಡಬಹುದೇನೋ".

ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ಷಿಪಣಿ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಸಮೀಪದ ಬರಡು ಭೂಮಿಯನ್ನು "ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ ಇಮಾರತ್" ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದು ಅವರ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಕಲಾಂ ಅವರು ಒಬ್ಬ ಶಿಲ್ಪಿ, ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಬಂಡೆಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿದ್ದು ಅವರಿಗೆ ಅದರೊಳಗೆ ಅಡಗಿರುವ ಶಿವಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಕುಗ್ರಾಮ ಇಮಾರತ್ ಇಂದು ವಿಶ್ವವಿಖ್ಯಾತ. ಕಗ್ಗಲ್ಲ ಬಂಜರು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ, ಬಂಡೆಗಳ ಬಸಿರಲ್ಲಿ "ಶಿವನ ನಿಹಿತ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು" ಕಂಡರು ಕಲಾಂ. ಕ್ಷಿಪಣಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ ಹೊರಬರಲು ಕಂಪಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಅವರ ಒಳಗಣ್ಣು ನೋಡಿತ್ತು. ಕಲಾಂ ಬರೆದ ಒಂದು ಕವನ ಸಾಲು ಎಷ್ಟು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ: If you want to leave your foot prints on the sands of time, Do not drag your feet. ಬದ್ಧತೆಯಿಂದ ಸಾಧನೆಗಿರುವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಮನೋಭಾವ ಇಲ್ಲಿದೆ.

ಬದುಕಿನ ರಸನಿಮಿಷಗಳು

೧೯೮೮ರಲ್ಲಿ ಪೃಥ್ವಿ ಉಡಾವಣೆಗೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಸಿದ್ಧತೆಗಳು ಹೈದರಾಬಾದಿನ ರಕ್ಷಣಾ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದರ ನಿರ್ದೇಶಕರು ವಿ.ಜೆ. ಸುಂದರಮ್. ಕೆಲಸಗಳು ತಡವಾದದ್ದಕ್ಕೆ ಸಬೂಬುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ತಮ್ಮನ್ನು ಕೆಲವರು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ದಿನದ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಕಲಾಂ ಸಭೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದರು.

ಸಿಕಂದರಾಬಾದಿನ ಶಾಲಾ ಬಾಲಕಿಯೊಬ್ಬಳು ತಯಾರಿಸಿದ್ದ ಪೃಥ್ವಿ ಕ್ಷಿಪಣಿಯ ಮಾದರಿಯ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದರು. ಉಪನಿರ್ದೇಶಕ ಸಾರಸ್ವತ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಿದರು : "ಈ ಬಾಲಕಿ, ನಮ್ಮ ಕ್ಷಿಪಣಿಯ ಆಕಾರ, ಗಾತ್ರ ಕುರಿತು ಒಂದಷ್ಟು ವಿವರ ಕೇಳಿದ್ದಳು. ನಾನು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದ್ದೆ. ನೋಡಿ ಎಂಥ ಅದ್ಭುತ ಮಾದರಿ ತಯಾರಿಸಿದ್ದಾಳೆ."

"ಹಾಗಾದರೆ, ಆ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಯಾಕೆ ಕರೆಸಬಾರದು? ಆ ಮಗು ನಿಜವಾದ ಪೃಥ್ವಿ ಕ್ಷಿಪಣಿ ನೋಡಲಿ, ಒಂದು ದಿನ ನಿಮ್ಮ ಅತಿಥಿಯಾಗಿರಲಿ" ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂ ಅವರು ಧಟ್ಟನೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದರು.

ಮುಂದೆ ಆ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಪೃಥ್ವಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದರು. ಕ್ಷಿಪಣಿಯ ಮೈ ಸವರಿದ ಆ ಮಗುವಿನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನೆಲ್ಲ ಭಾವನೆಗಳು ಮೂಡಿದವೋ, ಯಾರು ತಾನೆ ಹೇಳಬಲ್ಲರು! ಕ್ಯಾಂಟೀನಿನಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞರೊಡನೆ ಸಹಭೋಜನ, ಮೀಟಿಂಗ್ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕಲಾಂ ಅವರು, "ನೀನು ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದೀಯೆ, ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ನಿನ್ನ ಹವ್ಯಾಸಗಳೇನು?" ಎಂದು ನಗುತ್ತಾ ಕೇಳಿದಾಗ ಹುಡುಗಿಗಾದ ಆನಂದ ಹೇಳತೀರದು.

ಚೆನ್ನೈನಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಶೇಷಾದ್ರಿ ಬಾಲಭವನದ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಲಿಜ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ಕ್ಲಿಜ್ ಮಾಸ್ಟರ್ ಭಾರತರತ್ನ, ಕ್ಲಿಪಣಿ ಮನುಷ್ಯ ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂ. ಏನೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಬಹುದು ಅಂತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಾತುರ. ಕಲಾಂ ಅವರ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹೀಗಿತ್ತು. "ಭೂಮಿ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಪರಿಭ್ರಮಿಸಲು ಒಂದು ವರ್ಷ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಹಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹದಿನೈದನೇ ಪರಿಭ್ರಮಣ ಪಥದಲ್ಲಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಎಷ್ಟು ವಯಸ್ಸಾಗಿರುತ್ತದೆ?" ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದ ಅನೇಕ ಮಕ್ಕಳು ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾಗಿದ್ದರು.

ಅಭಿಷೇಕ್ ಎಂಬ ಹುಡುಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚಿಸಿ, 'ಹದಿನಾಲ್ಕು' ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದ. ಉತ್ತರ ಸರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಸುತ್ತು ಮುಗಿಸಿರುತ್ತಾನೆ ಅಲ್ಲವೇ? ಕಲಾಂ ಅವರು ತಮ್ಮ ವಯಸ್ಸನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದೂ ಹೀಗೆಯೇ. ಕಲಾಂ ಅವರು ಇದ್ದ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಪುಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳ ಹಿಂಡು ಯಾವಾಗಲೂ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಗಹನವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪುಟ್ಟ ಕತೆಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾ 'ಕಲಾಂ ಮೇಷ್ಟ್ರು' ಬದುಕಿನ ಸಾರ್ಥಕತೆ ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹತ್ತಿರ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ನೆನಪಿನ ಬುತ್ತಿ ಬಿಚ್ಚಿ ಅವರಿಗೆ ಉಣಬಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. "ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿ ಬಿಟ್ಟಿರಲಿ, ನಾವೆಲ್ಲಾ ಎಳೆಯರಾಗಿದ್ದಾಗಿನಿಂದ ಬದುಕಿನ ಅನೇಕ ಮಜಲುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಆದರ್ಶ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡೇ ಬೆಳೆದಿರುತ್ತೇವೆ. ನೀವು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ, ೧೫ ವರ್ಷ ತಲಪುವವರೆಗೆ, ನಿಮಗೆ ತಾಯಿ, ತಂದೆ ಮತ್ತು ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರು ಆದರ್ಶ ಮಾದರಿಗಳು. ಆ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಲು ಅವರು ಅತ್ಯಂತ ಸಮರ್ಥರು. ನಾನು ಚಿಕ್ಕವನಾಗಿದ್ದಾಗ ನನ್ನ ಅಮ್ಮ, ಅಪ್ಪ ದಿನದಲ್ಲಿ ಐದು ಬಾರಿ ನಮಾಜ್ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೆ. ಅವರೇನೂ ಶ್ರೀಮಂತರಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವರು ಹಸಿದವರಿಗೆ ಉಣಬಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಡವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಹಸ್ತ ಚಾಚುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಣದ ಅಡಚಣೆಯ ನಡುವೆಯೂ ನನ್ನನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳಿಸುವಂತೆ ಅಪ್ಪನನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದವರು ಶಿವಸುಬ್ರಮಣ್ಯ ಅಯ್ಯರ್. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬುದ್ಧಿವಂತರೂ ಮತ್ತು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತಹವರೂ ಆದ ಉತ್ತಮ ಮನುಷ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ತಂದೆತಾಯಿಯರ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನದ ಬೆಳಕನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೀಡುವ ಕಿಟಕಿಗಳು, ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆ ಮೊಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಆದರ್ಶ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು. ತಾಯಿ, ತಂದೆ, ಶಿಕ್ಷಕರು ಸೇರಿ ಆದ ತ್ರಿಭುಜವೇ ಉತ್ತಮ ಬದುಕಿಗೆ ಆದರ್ಶ ಮಾದರಿ. ಈ ಮೂವರೂ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ದುಡಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹೊಸ ತಾರುಣ್ಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಮಾತಾಪಿತೃಗಳ ಹಿಂದೆ ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರ ಹಿಂದೆ ಮನೆ ಇರುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕ - ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರಿ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ನೋಡಬಾರದು, ರಾಷ್ಟ್ರಾಭಿವೃದ್ಧಿಯೇ ಮುಖ್ಯಗುರಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಸರಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ನಮ್ಮ ಯುವಕರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಗೌರವ ಮತ್ತು ಘನತೆಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನು ಒತ್ತಡದಿಂದ ಈ ಗುಣಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಾರದು. ಇವುಗಳನ್ನು ನಾವೇ ಪೋಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು." ಕಲಾಂ ಅವರ ಮಾತು ಚಿಣ್ಣಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಿತ್ತು.

ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಹುಡುಗ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ, "ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಮೊದಲ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಯಾರಾಗಿರಬಹುದು? ದಯವಿಟ್ಟು ಹೇಳಿ" ಕಲಾಂ ಹೇಳಿದರು, "ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತೆ, ವಿಜ್ಞಾನ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಮತ್ತು ಈಗಲೂ ಜೀವಂತವಾಗಿರುವುದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಂದ. ವಿಜ್ಞಾನದ ಅಡಿಪಾಯವೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವುದು. ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವವರು ಮಕ್ಕಳೇ ಎಂಬುದು ಪೋಷಕರಿಗೂ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ 'ಮಗುವೇ ಮೊದಲ ವಿಜ್ಞಾನಿ.'" ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹಿಡಿಸಿತ್ತು. ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟಿ ಸಮ್ಮತಿ ಸೂಚಿಸಿದರು. ನೆರೆದಿದ್ದ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ತಾಯಿ ತಂದೆಯರು ಮುಗುಳ್ಳುಕುರು.

ವ್ಯಕ್ತಿಗಿಂತ ರಾಷ್ಟ್ರ ದೊಡ್ಡದು

ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂ ಅವರು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಸುದ್ದಿ ಪ್ರಕಟವಾದಾಗ ಚೆನ್ನೈನಲ್ಲಿದ್ದರು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಜಯಲಲಿತಾ ಅಭಿನಂದಿಸಿದರು. ಕಲಾಂ ಅವರು ಹೇಳಿದರು, "ಕನಸುಗಳು ಆಲೋಚನೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ, ಆಲೋಚನೆಗಳು ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ." ಪತ್ರಿಕಾಗೋಷ್ಠಿಯನ್ನು ಮಾಧ್ಯಮದವರು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದರು. ಆಧುನಿಕ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಮಾಧ್ಯಮದವರೆಲ್ಲಾ ಜಮಾಯಿಸಿದ್ದ ಸಂತೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವ ಆತುರ. ತಾವು ಸಂದರ್ಶಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಒಬ್ಬ ರಾಜಕಾರಣಿಯನ್ನಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಮಾಧ್ಯಮದವರು ಮರೆತಂತಿತ್ತು. ಕಲಾಂಮೇಷ್ಟ್ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. "ಎಲ್ಲರೂ ಗಮನವಿಟ್ಟು ಕೇಳಿ. ಇದುವರೆಗೆ ಏನಾಗಿದೆಯೋ ಅದಲ್ಲ ಒಳ್ಳೆಯದಕ್ಕೆ, ಈಗ ಆಗುತ್ತಿರುವುದೂ ಒಳ್ಳೆಯದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಆಗಲಿರುವುದೂ ಒಳ್ಳೆಯದಕ್ಕಾಗಿಯೇ, ಅರ್ಥವಾಯಿತೇ?" ಎಂದು ಅನೇಕಬಾರಿ ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೇಳುವಂತೆ ಕೇಳಿದರು. ಶಿಷ್ಯ ಸಮೂಹ ಹೊಗುಟ್ಟಿತ್ತು! ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುತ್ತಾ ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಕ್ಲಾಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಹೇಳುವಂತೆ ಕೋರಿದರು "ವ್ಯಕ್ತಿಗಿಂತ ರಾಷ್ಟ್ರ ದೊಡ್ಡದು, ವ್ಯಕ್ತಿಗಿಂತ....." ಎಂದು ವಾಕ್ಯ ಮುಗಿಸುವ ಮೊದಲೇ ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ 'ರಾಷ್ಟ್ರದೊಡ್ಡದು' ಎಂದು ದನಿಗೂಡಿಸಿದರು.

ಡಿಜಿಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ತಾಳೆಗರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ ಕುಳಿತು ಸುಲಭವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಾಗದ ಅಪಾರ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ನಮ್ಮ ಯುವಕರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವ ಮಹದಾಸೆ. ಎಪ್ಪತ್ತರ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಈ ಆಸೆ. ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಸಂಶೋಧನೆಯಿಂದಾಗಿ ದೊರೆತ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ರೋಗಗ್ರಸ್ತ ಬಡಜನರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಎಟಕುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬ ಚಿಂತೆ. ಅಣ್ಣಾಮಲೈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಶಕ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಆಗಿದ್ದಾಗ, ಕಲಾಂ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕನಸುಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಬಿಚ್ಚಿಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಯಶಸ್ಸಿನ ಮಂತ್ರ

ತಮ್ಮನ್ನು ಭೇಟಿಯಾದ ಮಕ್ಕಳು, "ಏ. ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್, ನಿಮ್ಮ ಯಶಸ್ಸಿನ ಗುಟ್ಟೇನು?" ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಕಲಾಂಮೇಷ್ಟ್ರ ಹೇಳಿದರು: "ಯಶಸ್ಸಿನ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಮಂತ್ರ ಹೀಗಿದೆ. ಕುತೂಹಲ, ಆಲೋಚನಾಶಕ್ತಿ, ಜ್ಞಾನ (ತಿಳಿವು), ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೆಲಸಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಗುರಿಸಾಧಿಸುವ ಛಲ."

ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ತರುವಾಯ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅಬ್ದುಲ್ ಕಲಾಂ ಭೇಟಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಡವರಾಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಿರಲಿ, ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳ ಕನಸೂ ಒಂದೆ : "ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಶಾಂತಿ, ಸಮೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಸುಭದ್ರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬದುಕು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ."

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದು ಒಂದೇ ಮಾತು. "ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಂದ ವಿಕಾಸಗೊಂಡದ್ದೇ ವಿಜ್ಞಾನ. ನಾವು ಮೊದಲು ಕ್ಷಿಪಣಿ ತಯಾರಿಸುತ್ತೇವೆಂದಾಗ ಅನೇಕರು ಅದು ಅಸಾಧ್ಯವಾದದ್ದು ಎಂದಿದ್ದರು. ನಾವು ಪಟ್ಟು ಹಿಡಿದು ಗುರಿಸಾಧಿಸಿದೆವು." ಅವರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿದ್ದ ದೃಢತೆ, ಕಳಕಳಿಯಿಂದಾಗಿ ಅವು ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಾಟುತ್ತಿದ್ದವು.

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ :

ಪ್ರೊ. ಎಚ್.ಆರ್. ರಾಮಕೃಷ್ಣರಾವ್ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೊಳಲ್ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ೩೦.೦೫.೧೯೩೫ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ ಎಚ್.ವಿ. ರಂಗರಾವ್ ಮತ್ತು ರಂಗಮ್ಮ ಎಂಬ ದಂಪತಿಗಳ ಮಗ ಇವರು. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಿಂದ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ ಪಡೆದ ನಂತರ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಕೈಸ್ಟ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಈಗ ನಿವೃತ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕಲಾಂ ಮೇಷ್ಟ್ರು, ಡಾ. ಸುಬ್ರಮಣ್ಯನ್ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್, ಸರ್ ಐಸಾಕ್ ನ್ಯೂಟನ್, ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಖಗೋಳ ವಿಜ್ಞಾನ ಚರಿತ್ರೆ, ಅಂತರಿಕ್ಷ, ಚಂದ್ರಯಾನ, ಬಿಗ್‌ಬ್ಯಾಂಗ್, ಪ್ರಳಯ-೨೦೧೨ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಕಾಶವಾಣಿ, ದೂರದರ್ಶನಗಳಲ್ಲೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಬಂಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಿವೃತ್ತಿಯ ನಂತರವೂ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ವಿವಿಧ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಶಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಸೇವೆಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಯುತರು ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ರಚಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವ 'ಕಲಾಂ ಮೇಷ್ಟ್ರು' ಕೃತಿಯಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ 'ಬದುಕನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿದ ಸಂತ' ಎಂಬ ಲೇಖನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶಬ್ದಾರ್ಥ :

ಸಂಕೀರ್ಣ-ಇಕ್ಕಟ್ಟಾದ; ಉದ್ವೇಗಮುಖ-ಮೇಲುಮುಖ; ಉದ್ದೀಪನ-ಉತ್ತೇಜನ, ಉರಿಸುವ; ನಿಹಿತ-ಇಟ್ಟ, ಇರಿಸಿದ; ಸಬೂಬು-ಕಾರಣ, ನೆಪ; ಕ್ಷಿಪಣಿ-ದೂರದಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲ್ಪಡುವ ಸ್ಫೋಟಕವಾಗಿ ಉಡಾಯಿಸುವ ಸಾಧನ; ಮಜಲು-ಹಂತ; ಘನತೆ-ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ; ಸೃಜನಾತ್ಮಕತೆ-ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕವಾದ; ದೃಢತೆ-ಬಲಿಷ್ಠವಾದ, ದಿಟವಾದ; ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸು-ಸಂಗ್ರಹಿಸು; ಭ್ರಮೆ-ಭ್ರಾಂತಿ, ಹುಚ್ಚು, ಉನ್ಮಾದ; ಅಡಚಣೆ-ತೊಂದರೆ; ಜಮಾಯಿಸು-ಸೇರು.

: ಅಭ್ಯಾಸ ಭಾಗ :

ಅ) ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಬಯಸುವ ವಾಕ್ಯಗಳು:

೧. ಭಗವಂತನ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವವರೆಲ್ಲ ಆತನ ಬಂಧುಗಳೇ.
೨. ನೀನು ಯಾವ ಸ್ಥೂಲಿನಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದೀಯೆ?
೩. ವಿಜ್ಞಾನದ ಅಡಿಪಾಯವೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವುದು.
೪. ಮಗುವೇ ಮೊದಲ ವಿಜ್ಞಾನಿ.
೫. ವ್ಯಕ್ತಿಗಿಂತ ರಾಷ್ಟ್ರ ದೊಡ್ಡದು.
೬. ಮಿ. ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ನಿಮ್ಮ ಯಶಸ್ಸಿನ ಗುಟ್ಟೇನು?
೭. ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳ ಕನಸೂ ಒಂದೇ.

ಆ) ಒಂದು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು (ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ):

೧. ದೇವರಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಾದವರು ಯಾರು?
೨. ಚಿಪ್ ಎಂದರೇನು?
೩. ಕಲಾಂ ಅವರ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆಯ ಹೆಸರೇನು?
೪. ಕಲಾಂ ಅವರ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಯಾವುದು?
೫. ವಿಜ್ಞಾನದ ಅಡಿಪಾಯ ಯಾವುದು?
೬. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಮೊದಲ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಯಾರು?
೭. ಕಲಾಂ ಅವರು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿದಾಗ ಅವರು ಎಲ್ಲಿದ್ದರು?
೮. ಕಲಾಂ ಅವರನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳಿಸುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದವರು ಯಾರು?
೯. ಕಲಾಂ ಅವರು ಯಾವ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಶಕ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಆಗಿದ್ದರು?

ಇ) ಎರಡು ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು (ಎರಡು-ಮೂರು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ):

೧. ಕಲಾಂ ಅವರ ಬದುಕಿನ ಮಂತ್ರ ಯಾವುದು?
೨. ಕಲಾಂ ಅವರು ತಾವು ಆತ್ಮಕಥೆ ಬರೆದುದು ಏತಕ್ಕಾಗಿ?
೩. ಕಲಾಂ ಅವರು ಬಂಡೆಗಳ ಬಸಿರಲ್ಲಿ ಕಂಡದ್ದೇನು?
೪. ವಿ.ಜೆ. ಸುಂದರಮ್ ಸಿಕಂದರಾಬಾದ್ ಶಾಲಾ ಬಾಲಕ ಬಗೆಗೆ ಹೇಳಿದ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಮಾತುಗಳಾವುವು?
೫. ಕಲಾಂ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕನಸುಗಳು ಏನಾಗುತ್ತವೆ?
೬. ಕಲಾಂ ಮೇಷ್ಟ್ರು ಹೇಳಿದ ಯಶಸ್ಸಿನ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಮಂತ್ರ ಯಾವುದು?

ಈ) ನಾಲ್ಕು ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು (ಐದಾರು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ):

೧. ಕಲಾಂ ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಅರಸುವ ಆಶಾಜೀವಿ ಹೇಗೆ? ವಿವರಿಸಿರಿ.
೨. ಚೆನ್ನೈನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಪದ್ಮಶೇಷಾದ್ರಿ ಬಾಲಭವನದ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕ್ವಿಜ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಔಚಿತ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರಿಸಿ.
೩. ತಾಯಿ-ತಂದೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಸೇರಿ ಆದ ತ್ರಿಭುಜವೇ ಉತ್ತಮ ಬದುಕಿಗೆ ಆದರ್ಶ ಮಾದರಿ ಹೇಗೆ? ವಿವರಿಸಿರಿ.
೪. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದಾಗ ಚೆನ್ನೈನಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕಾ ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಾಂ ಹೇಳಿದ್ದೇನು? ವಿವರಿಸಿರಿ.
೫. ತಮ್ಮನ್ನು ಭೇಟಿಯಾದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಾಂ ಹೇಳಿದ್ದೇನು?

ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ :

೧. ಅನ್ಯದೇಶ್ಯ ಪದಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ: ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್, ಕ್ಯಾಂಟೀನ್, ಕ್ಲಿಪ್, ಕ್ಲಾಸ್, ಡಿಜಿಟಲ್, ಲೈಬ್ರರಿ, ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್.

೨. ನಾನಾರ್ಥ ಪದಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ:

ಅಡಿ - ಪಾದ, ಅಳತೆ, ಅಂಗುಲ.

ಹಿಂದು - ಗುಂಪು, ಹಾಲನ್ನು ಕರೆ.

ಕಲಿ - ತಿಳಿ, ಗುರುತು, ಯುಗ.

೩. ಹೇಳಿದರು - ಇದು ಭೂತಕಾಲದ ರೂಪ.

ಇದೇ ರೀತಿ ಈ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಪದಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿರಿ.

೪. ಕಂಡರು - ಇದರ ಕ್ರಿಯಾಪ್ರಕೃತಿ - ಕಾಣು; ನಿಷೇಧ ರೂಪ - ಕಾಣರು.

ಇದೇ ರೀತಿ ಈ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಪದಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ ತಿಳಿಯಿರಿ.

ಚಟುವಟಿಕೆ :

೧. ಮಹಾತ್ಮರ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆ ಪುಸ್ತಕ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಓದಿರಿ.

೨. ಮಹಾತ್ಮರ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆ ಓದಿ, ಉಪನ್ಯಾಸಕರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕಿರುಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ.

ಆಕರ :

ಕೃತಿ : 'ಕಲಾಂ ಮೇಷ್ಟ್ರು'

ಲೇಖಕರು : ಎಚ್.ಆರ್. ರಾಮಕೃಷ್ಣರಾವ್.

ಪ್ರಕಾಶನ : ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಓದಿಗೆ :

೧. ಅಗ್ನಿಯ ರೆಕ್ಕೆಗಳು - ಜಯಪ್ರಕಾಶ ಪುತ್ತೂರ

೨. ಬಂಕಿಮ್‌ಚಂದ್ರ - ಎ.ಆರ್. ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿ

೩. ಕುಲದೀಪಕರು - ಸಿದ್ಧವನಹಳ್ಳಿ ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಬಾಳನ್ನು ಅರಿತು ಅದನ್ನು ಮೆಚ್ಚಬೇಕು. ಇದೇ ನಿಜವಾದ ಜೀವನ ಸೂತ್ರ.
ಸುಖ-ದುಃಖ, ಸೋಲು-ಗೆಲುವು, ಸಿಹಿ-ಕಹಿ, ಆಶೆ-ನಿರಾಶೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ
ಮೆಚ್ಚಿ ನಿಲ್ಲು, ಮೃತ್ಯುಂಜಯನಾಗಿ ಮೆರೆ, ನಟರಾಜನಾಗಿ ಕುಣಿ.

- ವಿವೇಕಾನಂದ

೭. ತಿರುಳ್‌ನ್ನಡದ ಬೆಳ್ಳುಡಿ

- ಮುದ್ದಣ

ನಡುಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಹಿಂದೆ ಸರಿದು ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಸಂಕ್ರಮಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮುದ್ದಣನು ಬದುಕಿ ಕೃತಿರಚನೆ ಮಾಡಿರುವನು. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಹೊಸ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ಒಳಪಡುತ್ತಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭವದು. ಈ ಸಂದಿಗ್ಧ, ಸಂಕ್ರಮಣ ಕಾಲದ ಗೊಂದಲಗಳು, ಬದಲಾವಣೆಯ ಹಾದಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮುದ್ದಣನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

"ಪದ್ಯಂ ವದ್ಯಂ ಗದ್ಯಂ ಹೃದ್ಯಂ" ಎಂಬ ಅವನ ಹೇಳಿಕೆಯು ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದ ಹುಟ್ಟಿನೊಂದಿಗೆ ಪದ್ಯವನ್ನು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಒತ್ತರಿಸಿ ಗದ್ಯ ಆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದುದರ ಸೂಚನೆಯೂ ಆಗಿದೆ. ಗದ್ಯ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯನ್ನು ವಿವರಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟ ಭಾಷಿಕರೂಪ. 'ಕನ್ನಡಂ ಕಸ್ತೂರಿಯಲ್ಲೆ?' ಎಂಬುದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭೂಯಿಷ್ಯತೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವಂತೆಯೂ ಅಚ್ಚಗನ್ನಡದ ದೇಸಿ ಶೈಲಿಯ ಬಗೆಗಿನ ಒಲವೂ ಆಗಿದೆ.

ಕಾಡುಂ ನಾಡುಂ ಮನೋಜ್ಞಮಾಗೆ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಮಾದ ವರ್ಷಕಾಲದೊಳೊಂದು ದೆವಸಂ ಬೈಗುಂಬೊಟ್ಟಿ ನೊಳೆಂದಿನಂತಿರೋಲಗಂ ಪರಿಯೆ ಕಬ್ಬಿಗರ ಬಲ್ಲಹಂ ಮುದ್ದಣನರಮನೆಯಿಂ ಪೊಣಮಟ್ಟು ನೆರೆವೀಡಿವಿಡಿದು ಪೊರೆವೀಡಿಂಗೈತರ್ಪುದುಮಾತನ ಮಡದಿ ಮನೋರಮೆ ದೂರದೆ ಕಂಡೆಟ್ಟು ಇದಿವರ್ಂದು, ಕಾಲ್ಗೆ ನೀರಂ ನೀಡಿ ಮತ್ತಂ ಕೈವಿದೊಳಚೊಕ್ಕಿಗೊಯ್ದು ಮಣೆಯಿತ್ತು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಒಡನೆಯೆ ತನಿವಣ್ಣಂ ತಿನಲಿತ್ತು, ಕೆನೆವಾಲಂ ಕುಡಿವೊಡಿತ್ತು, ಉಪಚರಿಸುತಿರ್ದಳ್ ಈ ಉಪಚಾರದಿನಾತನ ಪಸಿವುಂ ಬಟಲೈಯುಂ ಮುಡಿಯೆ, ಕೆಳದಿ ನಲುಬಂಜುಲಮಂ ಸವಿಯಲೈಂದು ಮಡಿದೀವುತುಮಿರೆ, ಇಂತು ಸುಖಸಲ್ಲಾಪಂಗಳೊಳುತಿರ್ದರ್, ಅದೆಂತೆನ-

ಮನೋರಮೆ - (ಮೆಲ್ಲುಡಿಯಿಂ) ನೋಣ್ವುದೀ ಪಗಲ್ಲಳೆಂತೊ ಪಿರಿಯವು, ಪಗಲುಮಿರುಳುಂ ಸುರಿವ ಬಲ್ಲೋನೆಯ ಜಿನುಂಗಿನತ್ತಣೆನೆನ್ನ ಬಗೆಯುಂ ಬೇಸರ್ತುದು, ಅಂತದಜಿನೇನಾನುಮೊಂದು ನಲ್ಲತೆಯಂ ಪೇಟಿ!

ಮುದ್ದಣ - ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರಿ! ತಡೆಯೇಂ ಇನಿತೊಂದು ಬಯಕೆ ತಲೆದೋಟ್ ಆವ ಗಹನಂ? ಆದೊಡ ಮಾವ ನಲ್ಲತೆಯಂ ಪೇಟಿಂ, ಏಂ ಭೋಜ ಪ್ರಬಂಧಂ? ವಿಕ್ರಮ ವಿಜಯಂ? ಮಹಾವೀರ ಚರಿತಂ?

ಮನೋರಮೆ - ಇಸ್ಸಿ! ಇವಳೊಳೆನಗಟ್ಟಿಲ್ಲಂ; ಉಟಿದೊಡಮಟಿದೊಡಂ ಬಟ್ಟಿದೊಡೆಪ ರಸಭರಿತಂ ಚರಿತಮೈಸೆ.

ಮುದ್ದಣ - ನಿನಗಾವ ರಸದೊಳಿಷ್ಟಂ? ಶೃಂಗಾರರಸದೊಳೆ? ವೀರರಸದೊಳೆ? ಹಾಸ್ಯರಸದೊಳೆ?

ಮನೋರಮೆ - ಆವ ರಸದೊಳೆಂದೊಡೇಂ? ನವರಸದೊಳಂ.

ಮುದ್ದಣ - ಅಂತಿರೆ ಮತ್ತಮಾ ಕತೆ ಯಾವುದು?

- ಮನೋರಮೆ - ರಾಮಾಯಣದೊಳೇನಾನುಮೊಂದು.
- ಮುದ್ದಣ - ಅಂತೆಯೆ ಅಕ್ಕಿ. ಸೀತಾಸ್ವಯಂವರಮಂ ಪೇಟ್ಟಿಂ
- ಮನೋರಮೆ - ಆಂ ಮುನ್ನಮೆ ಕೇಳ್ವಿರ್ಪೆನಲ್ಲೆ?
- ಮುದ್ದಣ - ಏಂ ಸೀತಾಪಹರಣಕಥನದೊಳ್ ಬಯಕೆಯೆ?
- ಮನೋರಮೆ - ಉಃ! ಆನೊಲ್ಲೆಂ.
- ಮುದ್ದಣ - ಮೇಣಾವ ನಲ್ಲತೆಯಂ ಪೇಟ್ಟಿನೋ.
- ಮನೋರಮೆ - ಇಂತೇಕುಸಿರ್ವಯ್, ನಾಡೊಳೆನಿತ್ತೋ ರಾಮಾಯಣಂಗಳೊಳವು. ನೀಂ ಕೇಳ್ವುದೊಳೊಂದಂ ನಲ್ಲೆದೋಚಿ ಕಂಡು ಪೇಟ್ಟುದು.
- ಮುದ್ದಣ - ನೀನೆ ಒಂದನಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುದು.
- ಮನೋರಮೆ - ಶ್ರೀರಾಮನಶ್ವರಮೇಧಮಂ ಕೈಕೊಂಡನೆಂಬರಲ್ಲೆ; ಆ ಕತೆಯೆ ಅಕ್ಕುಂ.
- ಮುದ್ದಣ - ಈಗಳೆಂತೆಂ; ಶೇಷರಾಮಾಯಣಮಂ ಪೇಟ್ಟಿದೆಂಬೆಯ?
- ಮನೋರಮೆ - ಅಪ್ಪದಪ್ಪುದು. ಆದೊಡೆ ಮುನ್ನಮಾರಾಗಿದನೊರೆದರ್?
- ಮುದ್ದಣ - ಮುನ್ನಂ ಶೇಷಂ ವಾತ್ಸಾಯನಂಗೆ ಪೇಟ್ಟಿನದನೆಯೆ ನಿನಗೆ ಬಿತ್ತರಿಪೆಂ. ಆದೊಡೆ ಬಲ್ಲತೆ ಕಣಾ. ಒಂದೆರಟ್ಟಿವಸಕ್ಕೆ ಮುಡಿಯದು.
- ಮನೋರಮೆ - ಇರ್ಕೆ, ಓರೊಂದು ದೆವಸಮಿನಿಸಿನಿಸಂ ಪೇಟೊಡೇಂ?
- ಮುದ್ದಣ - ಅಕ್ಕುಂ, ಆವ ದಾಟಿಯೊಳ್ ಪೇಟ್ಟಿಂ? ಪದ್ಯದೊಳ್ ಪೇಟ್ಟಿನೋ? ಗದ್ಯದೊಳ್?
- ಮನೋರಮೆ - ಪದ್ಯಂ ವದ್ಯಂ; ಗದ್ಯಂ ಹೃದ್ಯಮದಚಿಂ ಹೃದ್ಯಮಪ್ಪ ಗದ್ಯದೊಳೆ ಪೇಟ್ಟುದು.
- ಮುದ್ದಣ - (ನಸುನಗೆಯಿಂ) ಅದಂತಿರ್ಕೆ, ಇಂತಪ್ಪ ನಲ್ಲತೆಯಂ ಬಿತ್ತರಿಸಿದೊಡೆ ಅರಮನೆಯೊಳ್ ರನ್ನಗಡಗಮಂ ಪೊನ್ನ ಕಂಠಿಕೆಯಂ ಮೆಚ್ಚನೀವರ್. ನೀನೀವುದೇಂ?
- ಮನೋರಮೆ - ಪೇಟತೇಂ. ಎನ್ನನೆ ಆನೀವೆಂ.
- ಮುದ್ದಣ - ಬಲ್ಲಡುಸುಗಾರ್ತಿಯೈಸೆ! ಅಜಿಯೆಯಾ ಮುನ್ನಮೆ ನಿನ್ನ ತಾಯ್ತಂದೆವಿರೆನಗಿತ್ತರೆಂಬುದಂ?
- ಮನೋರಮೆ - ಇದೇತಜ ನುಡಿ? ಪೋಕೆ. ಆಂ ಪರಾಧೀನೆ ಗಡ! ಪುರಾಣಮನೋದಿದಿಂ ಬಟಿಯಮಲ್ಲೆ ದಕ್ಷಿಣೆಯನೀವುದು. ಅರಮನೆಯವರುಂ ಕಬ್ಬಮಂ ಕಂಡಲ್ಲೆ ಕಚ್ಚಟಿಯನಿತ್ತರ್. ಆನುಂ ಕತೆಯಂ ಕೇಳ್ವು ಸೊಗಸಾಗೆ ಬಲ್ಲಂತೆ ಸಮಾನಿಸುವೆಂ.
- ಮುದ್ದಣ - ಒಳ್ಳೆತೊಳ್ಳುತು! ಕತೆಯಂ ಲಾಲಿಸಿ ಬಟಿಕ್ಕಮೀಯೆನೆಂದೊಡೆ ಬಿಡೆಂ ನೋಟ್ಟಿಂ.

ಮನೋರಮೆ - ಅನುಂ ನೋಜ್ಜಿಂ ಕತೆಯ ಪುರುಳಂತಿರ್ಕುಮೆಂದು.

ಮುದ್ದಣ - ಆದೊಡಾಲಿಸು. ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮತ್ತುರಾಸುರೇಂದ್ರನರೇಂದ್ರ ಮುನೀಂದ್ರ ಘಣೀಂದ್ರಮಣಿಮಕುಟತಟ ಘಟಿತ-

ಮನೋರಮೆ - ಓಓ! ತಡೆ! ತಡೆ! ವಸುಧೆಗೊಡೆಯನಪ್ಪ ರಾಮಚಂದ್ರನ ಕತೆಯಂ ಪೇಳಿನೆ ಬಸದಿಗೊಡೆಯರಪ್ಪ ಸುರೇಂದ್ರರ ಚರಿತೆಯಂ ಪೇಳ್ವದೇಂ? ಸಾಲ್ಗುಂ ಸಾಲ್ಗುಂ. ಇಂತೆರ್ದೆಗೊಳ್ಳ ಕತೆಗೆಂತುಡು ಗೊಣಿಗೆಯ್ವೆನೋ!

ಮುದ್ದಣ - ನಲ್ಲುಡಿಯಿದು ರಮಣಿ! ಕಚಂಗಲಾಣೆ. ಅಲ್ಲು ಬಸದಿಯಿಂದ್ರರ ಕತೆಯಲ್ಲು; ರಾಮಚಂದ್ರನ ಕತೆಯನೆ ಪೊಗಟ್ಟು ಪೇಳ್ವದಿದು ಸಕ್ಕದದೊಂದು ಚೆಲ್ಲು.

ಮನೋರಮೆ - ಲೇಸು! ಲೇಸು! 'ನೀರಿತಿಯದ ಗಂಟಲೊಳ್ ಕಡುಬಂ ತುಟಿಕಿದಂತಾಯ್ತು'; ಕನ್ನಡದ ಸೊಗಸನಜಿಯಲಾರ್ತೆನಿಲ್ಲೆನಗೆ ಸಕ್ಕದದ ಸೊಗಸಂ ಪೇಳ್ವದಿದು ಗಡ!

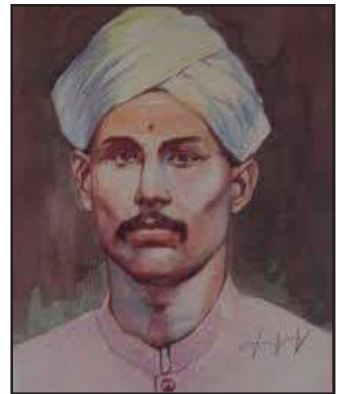
ಮುದ್ದಣ - ಅಪ್ಪೊಡಿನೆಂತೊ ಒಣವೆಂ?

ಮನೋರಮೆ - ತಿರುಗಳನ್ನಡದ ಬೆಳ್ಳುಡಿಯೊಳೆ ಪುರುಳೊಂದೆ ಪೇಳ್ವುದು. 'ಕನ್ನಡಂ ಕತ್ತರಿ'ಯಲ್ಲೆ.

ಮುದ್ದಣ - ಅಪ್ಪುದಪ್ಪುದು. ಆದೊಡಂ ಸಕ್ಕದಮೊಂದೆ ರನ್ನವಣಿಯಂ ಪೊನ್ನಿಂ ಬಿಗಿದಂತೆಸೆಗುಂ. ಅದಜಿಂ ಕರ್ಮಣಿಸರದೊಳ್ ಚೆಂಬವಳಮಂ ಕೋದಂತಿರೆ, ರಸಮೊಸರೆ, ಲಕ್ಕಣಂ ಮಿಕ್ಕರೆ, ಎಡೆಯೆಡೆಯೊಳ್ ಸಕ್ಕದದ ನಲ್ಲುಡಿ ಮೆಳೆಯೆ, ತಿರುಗಳನ್ನಡದೊಳ್ ಕಥೆಯನುಸಿರ್ವಂ.

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ :

'ಮುದ್ದಣ' (೧೮೬೯-೧೯೦೧) ಎಂಬುದು ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಪ್ಪ ಎಂಬ ಕವಿಯ ಕಾವ್ಯನಾಮ. ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಂದಳಿಕೆ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮ ಈತನ ಹುಟ್ಟೂರು. ಪಾಠಾಳಿ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯ ಮತ್ತು ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮ ಈತನ ತಂದೆ-ತಾಯಿಯರು. ಬಡತನ ಮತ್ತು ಕ್ಷಯರೋಗಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗಿ ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ತೀರಿಕೊಂಡ ಮುದ್ದಣ ಕವಿಯು ಉಡುಪಿಯ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಯಾಮ ಶಿಕ್ಷಕನಾಗಿಯೂ, ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತನಾಗಿಯೂ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದನು. ಪ್ರಯೋಗಶೀಲ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಮುದ್ದಣನು ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಗೀತ, ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶ್ರಮ ಹೊಂದಿದ್ದನು. 'ಅದ್ಭುತ ರಾಮಾಯಣ', 'ಶ್ರೀರಾಮ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ', 'ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧ' ಮುಂತಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಈತ ರಚಿಸಿರುವನು. 'ರತ್ನಾವತೀ ಕಲ್ಯಾಣ', 'ಕುಮಾರ ವಿಜಯ' ಎಂಬೆರಡು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನೂ ರಚಿಸಿರುವ ಈತ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣ ಮತ್ತು ಭಗವದ್ಗೀತೆಗಳನ್ನೂ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರ ಕುರಿತ ಗ್ರಂಥವೊಂದು ಈತನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿದೆ. 'ಗೋದಾವರಿ' ಎಂಬ ಅಪೂರ್ಣ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಈತ ರಚಿಸಿದ್ದನು.

ಗದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಕುರಿತು :

"ತಿರುಳ್ಗನ್ನಡದ ಬೆಳ್ಳುಡಿ" ಎಂಬ ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾಗವು ಮುದ್ದಣ-ಮನೋರಮೆಯರ ಪ್ರಸಂಗವೆಂದೇ ಜನಜನಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಸಂಗವು 'ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧ' ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಕವಿ ಮುದ್ದಣನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಸುಂದರ ಚೌಕಟ್ಟು ಎಂಬ ಖ್ಯಾತಿ ಹೊಂದಿದೆ. ಪರಂಪರೆಯ ಅರಿವಿನ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಸಕಾಲದ ಬೇಕು ಬೇಡಗಳ ಸ್ಪಂದನ, ಚರ್ಚೆ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೆ ಸತಿಪತಿಯರ ಸರಸದ ಮಾತುಗಳಂತೆ ಕಂಡರೂ ಈ ಪ್ರಸಂಗವು ಹೊಸಕಾಲದ ಕನ್ನಡ ಓದುಗರ ಅಪೇಕ್ಷೆ, ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಧ್ವನಿಸುತ್ತದೆ. ತಿರುಳ್ಗನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಮಾನ, ಕ್ಲಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಾಕ್ಯರಚನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿರೋಧ, ವಸ್ತು, ರಸ, ಶೈಲಿ, ಪ್ರಕಾರ - ಈ ಎಲ್ಲದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಸಂವಾದವಿದೆ. ಮುದ್ದಣ ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುವ ಮನೋರಮೆಯ ಪಾತ್ರವು ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಪ್ರೇಮಿ, ಶುದ್ಧ ಸಹೃದಯಿ, ಪ್ರಬುದ್ಧ ವಿಮರ್ಶಕಿಯೂ ಆಗಿ ಕಂಡುಬರುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ವಿಶೇಷ. ಕನ್ನಡದ ಕಸ್ತೂರಿಯ ಪರಿಮಳ ಈ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಟಿಪ್ಪಣಿ :

ಶೇಷ ರಾಮಾಯಣ : ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿ ಶೇಷರಾಮಾಯಣದ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿದೆ. ರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಮೊದಲು ರಚಿಸಿದವರು ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಮಹರ್ಷಿ. ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಕೃತ ರಾಮಾಯಣವು ಶ್ರೀರಾಮನ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕದ ಕಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಅಂತ್ಯಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಸೀತಾ ಪರಿತ್ಯಾಗ, ಲವಕುಶ ಜನನ ಮುಂತಾದ ಸಂಗತಿಗಳು ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮುಂತಾದ ಸಂಗತಿಗಳು ಶೇಷ ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿತಗೊಂಡಿವೆ. ಶೇಷನು ವ್ಯಾತ್ಸನನಿಗೆ ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ ಹೇಳಿದನೆಂದು ಮುದ್ದಣ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಶೇಷ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ 'ಉಳಿದ ಭಾಗ' ಎಂಬ ಅರ್ಥವೂ ಇದೆ. ಶೇಷ ರಾಮಾಯಣದಂತೆ ಆನಂದ ರಾಮಾಯಣ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣ, ವಸಿಷ್ಠ ರಾಮಾಯಣ ಮುಂತಾದವುಗಳು ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣದ ನಂತರ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿರುವವು.

ಶಬ್ದಾರ್ಥ :

ಸಂಪ್ರಾಪ್ತ-ಒದಗಿ ಬಂದಿರುವ; ವರ್ಷಕಾಲ-ಮಳೆಗಾಲ; ದೇವಸ-ದಿವಸ; ಬೈಗುಂಬೊಟ್ಟು-ಸಂಜೆಯ ಹೊತ್ತು; ಓಲಗ-ರಾಜನ ಸಭೆ, ದರ್ಬಾರು; ಕಬ್ಬಿಗರ ಬಲ್ಲಹ-ಕವಿಗಳ ವಲ್ಲಭ, ಕವಿಗುರು; ಪೊಟಮಟ್ಟು-ಹೊರಹೊರಟು; ಪೊರೆವೀಡು-ವಾಸದ ಮನೆ; ಎಟ್ಟು-ಎದ್ದು; ಚೌಕಿ-ಒಳಮನೆ; ತನಿವಣ್ಣು-ರುಚಿಯಾದ ತಾಜಾ ಹಣ್ಣು; ಬಟಲೆ-ಆಯಾಸ, ಬಳಲಿಕೆ; ಮುಡಿ-ಪರಿಹಾರವಾಗು, ಮುಕ್ತಾಯವಾಗು; ಕೆಳದಿ-ಗೆಳತಿ; ನಟದಂಬುಲ-ರಸವತ್ತಾದ ಕಂಪುಭರಿತ ತಾಂಬೂಲ; ಬಲ್ಲೋನೆ-ಭಾರೀಮಳೆ, ಜಡಿಮಳೆ; ಬಗೆ-ಮನಸ್ಸು; ನಲ್ಲತೆ-ಸುಂದರವಾದ ಕಥೆ, ಹಿತಕರವಾದ ಕಥೆ; ಆವ ಗಹನ-ಅದು ಯಾವ ಕಷ್ಟ; ಪ್ರಬಂಧ-ಕಾವ್ಯ; ಅಟ್ಟಿರು-ಪ್ರೀತಿ; ಬಟ್ಟೆದೋಟಿಪ-ದಾರಿತೋರಿಸುವ, ಬದುಕಿನ ಮಾರ್ಗ ತಿಳಿಸುವ; ರಸ-ಕಾವ್ಯಾನುಭವದಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಒಂದು ಅನುಭೂತಿ, ರಸಾನುಭವ (ರಸಗಳು ಒಂಬತ್ತು : ಶೃಂಗಾರ, ಹಾಸ್ಯ, ರೌದ್ರ, ಕರುಣ, ಬೀಭತ್ಸ, ವೀರ, ಭಯಾನಕ, ಅದ್ಭುತ ಮತ್ತು ಶಾಂತ); ಒಳವು-ಇವೆ, ಇರುವವು; ನಲ್ಲೆ-ಪ್ರೀತಿ, ಅನುಗ್ರಹ, ಕೃಪೆ; ಒರೆ-ಹೇಳು; ಬಿತ್ತರಿಪು-ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಹೇಳು, ನಿರೂಪಿಸು; ಬಲ್ಲತೆ-ದೊಡ್ಡಕಥೆ; ಇರ್ಕೆ-ಇರಲಿ; ಓರೊಂದು-ಒಂದೊಂದು; ಇನಿಸಿನಿಸು-ಇಷ್ಟಿಷ್ಟು;

ವದ್ಯಂ-ಅಪ್ರಿಯವಾದುದು, ತಿರಸ್ಕರಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದುದು; ಹೃದ್ಯಂ-ಹಿತಕರವಾದುದು, ಪ್ರಿಯವಾದುದು, ಮನೋಹರವಾದುದು; ರನ್ನಗಡಗ-ರತ್ನದ ಕಡಗ; ಪೊನ್ನ ಕಂಠಿಕೆ-ಬಂಗಾರದ ಒಂದೆಳೆಯ ಸರ, ಏಕಾವಳಿ, ಮುತ್ತಿನಹಾರ; ಮೆಚ್ಚು-ಉಡುಗೊರೆ; ಪೆಣತೇಂ-ಮತ್ತಿನ್ನೇನು, ಬೇರೆ ಏನು; ಗಡಸುಗಾರ್ತಿ-ಗಟ್ಟಿಗಿತ್ತಿ; ಪೋಕೆ-ಹೋಗಲಿ; ಬಟಿಯಮಲೆ-ನಂತರವಲ್ಲವೆ; ಕಬ್ಬ-ಕಾವ್ಯ; ಕಚ್ಚೆ-ಕೈಕಡಗ, ಬಹುಮಾನವಾಗಿ ನೀಡುವ ಬಳೆ(ಕಡಗ); ಈಯೆನ್-ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ; ನೋಟ್ಟು-ನೋಡುವೆನು; ಪುರುಳ್-ಸಾರ, ಸತ್ತ್ವ; ಫಣೀಂದ್ರ-ನಾಗೇಂದ್ರ, ಆದಿಶೇಷ; ವಸುಧೆ-ಭೂಮಿ; ಬಸದಿ-ಜೈತ್ಯಾಲಯ, ಜೈನರ ಪೂಜಾಮಂದಿರ; ರಮಣಿ-ಪ್ರಿಯೆ, ಸುಂದರಿ; ಕಚ-ಮುಡಿ, ತಲೆಗೂದಲು; ಸಕ್ಕದ-ಸಂಸ್ಕೃತ; ಅಣಿ-ತಿಳಿ; ಆರ್ತೆನಿಲ್ಲ-ಸಮರ್ಥಳಿಲ್ಲ; ಬೆಳ್ಳುಡಿ-ಸವಿಮಾತು, ತಿಳಿಯಾದ ಭಾಷೆ; ತಿರುಳ್ಗನ್ನಡ-ಸಾರವತ್ತಾದ, ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದ ಕನ್ನಡ, ದೇಸಿ ಮಾತು; ಕತ್ತರಿ-ಕಸ್ತೂರಿ; ಪುರುಳು-ಸಾರ; ರನ್ನವಣಿ-ರತ್ನದ ಮಣಿ, ರತ್ನದ ಹರಳು; ಪೊನ್ನು-ಬಂಗಾರ; ಒಸರು-ಜಿನುಗು; ಚೆಂಬವಳ-ಕೆಂಪು ಹವಳ; ಲಕ್ಕಣ-(ಕಾವ್ಯ) ಲಕ್ಷಣ; ಎಡೆಯೆಡೆ-ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ, ನಡುನಡುವೆ; ಉಸಿವೆಂ-ಹೇಳುವೆನು.

: ಅಭ್ಯಾಸ ಭಾಗ :

ಅ) ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ವಿವರಣೆ ಬಯಸುವ ವಾಕ್ಯಗಳು:

೧. ಬಲ್ಲೋನೆಯ ಜಿನುಂಗಿನತ್ತಣಿನೆನ್ನ ಬಗೆಯುಂ ಬೇಸರ್ತುದು.
೨. ನಿನಗಾವ ರಸದೊಳಿಷ್ಟಂ?
೩. ಸೀತಾಪಹರಣ ಕಥನದೊಳ್ ಬಯಕೆಯೆ?
೪. ಪದ್ಯ ವದ್ಯಂ; ಗದ್ಯಂ ಹೃದ್ಯಂ.
೫. ಕಬ್ಬಮಂ ಕಂಡಲೆ ಕಚ್ಚವೆಯನಿತ್ತರ್.
೬. ನೀರಿಟಿಯದ ಗಂಟಲೊಳ್ ಕಡುಬಂ ತುರುಕಿದಂತಾಯ್ತು.
೭. ಕನ್ನಡಂ ಕತ್ತರಿಯಲೆ.

ಆ) ಒಂದು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು (ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ):

೧. ಮುದ್ದಣ ಅರಮನೆಯಿಂದ ಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಿಂತು ನೋಡಿದವರಾರು?
೨. ಯಾವ ಕತೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಮನೋರಮೆ ಕೇಳಿದಳು?
೩. ಶೇಷನು ರಾಮಾಯಣದ ಕತೆಯನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳಿದನು?
೪. ಎಂತಹ ಗದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕತೆ ಹೇಳೆಂದು ಮನೋರಮೆ ಕೇಳುವಳು ?

೫. ಮನೋರಮೆ ಬಹುಮಾನವಾಗಿ ಏನನ್ನು ಕೊಡುವೆನೆಂದಳು?

೬. ವಸುಧೆಗೆ ಒಡೆಯನೆನಿಸಿದವನು ಯಾರು?

೭. ಕನ್ನಡವು ಕಸ್ತೂರಿಯಲ್ಲವೇ! ಎಂದವರಾರು?

ಇ) ಎರಡು ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು (ಎರಡು-ಮೂರು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ):

೧. ಮುದ್ದಣನನ್ನು ಮನೋರಮೆ ಹೇಗೆ ಉಪಚರಿಸಿದಳು?

೨. ಮನೋರಮೆ ಕತೆ ಹೇಳೆಂದು ಕೇಳಲು ಕಾರಣವೇನು?

೩. ಕತೆಯನ್ನು ಯಾವ ರಸಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲೆಂದು ಮುದ್ದಣ ಕೇಳಿದನು?

೪. ಯಾವ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳೆಂದು ಮನೋರಮೆ ಕೇಳಿದಳು?

೫. ಅರಮನೆಯಿಂದ ಎಂತಹ ಬಹುಮಾನ ಸಿಗಬಹುದೆಂದು ಮುದ್ದಣ ಹೇಳಿದನು?

೬. 'ನೀರಿಳಿಯದ ಗಂಟಲಲ್ಲಿ ಕಡುಬನ್ನು ತುರುಕಿದಂತಾಯ್ತು' ಎಂದು ಮನೋರಮೆ ಹೇಳಿದ್ದೇಕೆ?

೭. ಸಂಸ್ಕೃತ-ಕನ್ನಡಗಳು ಸೇರಿದರೆ ಹೇಗೆ ಸೊಗಯಿಸುತ್ತದೆ?

ಈ) ನಾಲ್ಕು ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು (ಐದಾರು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ):

೧. ಮುದ್ದಣ ಅರಮನೆಯಿಂದ ಬಂದ ಪರಿಯನ್ನೂ ಮನೋರಮೆಯ ಉಪಚಾರವನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿ.

೨. ಒಳ್ಳೆಯದೊಂದು ಕತೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದಾಗ ಮುದ್ದಣನ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯೇನು?

೩. ಎಂತಹ ತಿರುಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಾಗಿ ಮುದ್ದಣ ಹೇಳುವನು?

೪. ಮುದ್ದಣ-ಮನೋರಮೆಯರ ಸಂವಾದದ ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ :

೧. ಕೆನೆವಾಲಂ - ಕೆನೆಹಾಲನ್ನು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಕಂಡ ಪದಗಳಿಗೆ ಹೊಸಗನ್ನಡ ರೂಪಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ:

ಇದಿವೆಂದು, ಪಸಿವುಂ, ಬೇಸರ್ತು, ಪೇಟ್ಟಿಂ, ಆನೊಲ್ಲೆಂ, ಮೆಚ್ಚನೀವರ್, ಪೊಗಟ್ಟು, ಕಥೆಯನುಸಿರ್ವಂ.

೨. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ:

ಮನೋಜ್ಞಮಾಗೆ, ಇದಿವೆಂದು, ತಿನಲಿತ್ತು, ಪಗಲುಮಿರುಳಂ, ಸೀತಾಪಹರಣ, ಒಂದನಾಯ್ತು, ಮೆಚ್ಚನೀವರ್, ನೀರಿಳಿಯದ.

೨. ಇವುಗಳ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ:
ಪಿರಿಯವು, ನಲ್ಲತೆಯಂ, ವಾತ್ಸ್ಯಾಯನಂಗೆ, ರಾಮಚಂದ್ರನ, ಗದ್ಯದೊಳ್.
೪. ಇವುಗಳಿಗೆ ನಾನಾರ್ಥ ಬರೆಯಿರಿ:
ಮುಡಿ, ಬಟ್ಟೆ, ರಸ, ಉಸಿರು, ಬಗೆ
೫. ಈ ದ್ವಿರುಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯ ರಚಿಸಿರಿ:
ಒಳ್ಳಿತೊಳ್ಳಿತು, ತಡೆತಡೆ, ಲೇಸುಲೇಸು.

ಚಟುವಟಿಕೆ :

೧. ಮುದ್ದಣ-ಮನೋರಮೆಯರ ಸಲ್ಲಾಪವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
೨. ಮುದ್ದಣ ಕವಿಯ ಜೀವನ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಒಂದು ಲೇಖನ ರಚಿಸಿ.
೩. ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧ ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ.

ಆಕರ :

- ಕೃತಿ : 'ಮುದ್ದಣ ಭಂಡಾರ'
ಮೂಲ : ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧ
ಲೇಖಕರು : ಮುದ್ದಣ
ಪ್ರಕಾಶನ : ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ
ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಹೆಚ್ಚಿನ ಓದಿಗೆ :

೧. ಪಾರ್ಥಿಸುಬ್ಬನ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗ.
೨. ಮುದ್ದಣ ಕವಿಯ ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧ ಸಂಗ್ರಹ.

ಕನ್ನಡವು ಕನ್ನಡವ ಕನ್ನಡಿಸುತಿರಬೇಕು

- ದ.ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ

೮. ಹಳ್ಳಿಯ ಚಹಾ ಹೋಟೇಲುಗಳು

- ವೀರೇಂದ್ರ ಸಿಂಪಿ

ಭಾರತೀಯರನ್ನು ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಹಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಂಗ್ಲಿಷರು ಮೊದಮೊದಲು ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ಚಹಾ ಕುಡಿಸುತ್ತಾ ಚಹಾ ಉದ್ಯಮ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿದ್ದುಂಟು. ಕಾಡು ನಾಶವಾಗಿ ಚಹಾದ ತೋಟ ತಲೆ ಎತ್ತಿದಾಗ ಪಟ್ಟಣಿಗರು ಹಾಗೂ ಹಳ್ಳಿಗರು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಇದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹೊಂದಿಕೊಂಡರೆಂದರೆ ಊಟವಿಲ್ಲದಿದ್ದರು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಇಂದು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಚಹಾ ಸೇವನೆ ಬೇಕೇಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಪರಸ್ಪರ ಗೌರವ ಆದರಗಳ ಚಹಾರಾಧನೆ ಇಂದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

‘ಹಳ್ಳಿಯ ಚಹಾ ಹೋಟೇಲುಗಳು’ ಹಳ್ಳಿಗರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕತೆಯ ಗಾಳಿ ಬೀಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಬಹುಮುಖಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ತರಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಸಮುದಾಯಗಳ, ವಯದ ಅಂತರವಿರದೆ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಕೂಡುವಂತೆ ಮಾಡಿವೆ. ಮನರಂಜನೆ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸುದ್ದಿಗಳ ತಾಣವಾಗಿವೆ.

ಹಳ್ಳಿಯ ಮುರುಕು ಚಪ್ಪರದ ಚಹಾ ಫಳಾರದ ಅಂಗಡಿಗೆ ನೀವೆಂದಾದರೂ ಹೋಗಿರದಿದ್ದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕಲಿಯುಗದ ಅಮೃತವೆನಿಸಿಕೊಂಡ ಚಹಾ ಸೇವನೆ ಮಾಡಿರದಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಜೀವನ ಅಪೂರ್ಣವಾಯಿತೆಂದೇ ನನ್ನ ತಿಳುವಳಿಕೆ. ಪಟ್ಟಣದ ಹೋಟೇಲುಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಇದೆ. ಮನವನ್ನಾಕರ್ಷಿಸುವ ಭವ್ಯ ಕಟ್ಟಡವಿದೆ. ನಡೆದರೆ ಕಾಲು ಜಾರುವ ನಯವಾದ ಫರಸಿಯ ನೆಲವಿದೆ. ಕೂತರೆ ಮಾಸಿಕೋದೀತನ್ನುವ ಖುರ್ಚಿ ಇದೆ. ತಂಪಾದ ಫ್ಯಾನಿನ ಗಾಳಿಯಿದೆ. ಡೆಕೋರಮ್‌ದಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ಟೇಬಲ್ಲೂ ಇದೆ. ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ ಗ್ಲಾಸೂ ಇದೆ. ಗ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ನೀರೂ ಇದೆ. ನೀವು ಕುಳಿತಿರೋ, ಏನು ಬೇಕು ಎಂದು ಯಂತ್ರದ ಗೊಂಬೆಯಂತೆ ಮೂಕಸನ್ನೆ ಮಾಡಿ ಕೇಳುವ, ಶುಭ್ರ ಸಮವಸ್ತ್ರದ ಮಾಣಿಯೂ ಇದ್ದಾನೆ. ಏನಿದೆ? ಎಂದು ನೀವು ನೀರಸವಾಗಿ ಮಾಣಿಗೆ ಕೇಳಿದರೆ ಬೋಂಡ, ದೋಸೆ, ಉತ್ತಪ್ಪ, ಉಪಮಾ, ಪೂರಿ, ಭಜಿ ಎಂದು ನಿಮಗಿಂತಲೂ ನೀರಸವಾಗಿ ಪಟಪಟನೆ ಒದರುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಬಿಸಿ ಯಾವುದು ಹಸಿ ಯಾವುದು ತಾಜಾ ಯಾವುದು ಹಳಸಿದ್ದಾವುದು- ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು? ಸ್ವತಃ ಮಾಣಿಗೂ ಅದೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನೂರು ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಹೆಸರಿಗೆ ಜೋತುಬಿದ್ದು ಬೋಂಡ ತರಿಸಿದಿರೋ ಅದು ನಿಮ್ಮ ಗಂಟಲಲ್ಲೇ ಇಳಿಯದು. ವಡೆ ತರಿಸಿದಿರೋ ಅದು ಯಾವ ಶಸ್ತ್ರಕ್ಕೂ ಮಣಿಯದು. ಇಡ್ಲಿಯಂತೂ ನೋಡಲು ಬೆಳ್ಳಗಿದೆ. ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕದೂ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಇಡಲಿಯೋ ಪ್ಲೇಟಿನಲ್ಲಿ ಇಡ್ಲಿಯೋ ಎಂದು ದಿಗಿಲು ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಮಿನಿ ಸೈಜಿನ ತಿಂಡಿಯದು. ಇಷ್ಟಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಸ್ಥಳವನ್ನಾಕ್ರಮಿಸಲು ನಾ ಮುಂದು ನೀ ಮುಂದು ಎಂದು ಸ್ಪರ್ಧೆ ನಡೆಸುತ್ತ, ಜನರು ನಿಮ್ಮ ತಿಂಡಿತೀರ್ಥಗಳ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನಿಂತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥ ಮಹನೀಯರೋ ಮಹಿಳೆಯರೋ ನಿಮ್ಮ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಂತೆ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ನೀವು ತಿಂಡಿ ತೀರ್ಥವನ್ನು ಸೊಗಸಾಗಿ ಅದು ಹೇಗೆ ತಿನ್ನಬಲ್ಲೀರಿ? ಪಟ್ಟಣದ ಹೋಟೇಲುಗಳ ನೂಕುನುಗ್ಗಲುಗಳು, ಗಲಭೆ ಗಲೀಜುಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಇದರ ಸಹವಾಸ ಎಂದು ಎನಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ತಿಂಡಿ ತಿಂದು ಚಹಾ ಕುಡಿದು ಹೊರಬಿದ್ದರೆ ಅದ್ಭುತ ಸಾಹಸ ಮಾಡಿಬಂದ ಅನುಭವ ನಿಮಗಾಗುತ್ತದೆ. ಪಟ್ಟಣದ ಹೋಟೇಲೆಂದರೆ ನಯನಾಜೂಕಿನ ಹೆಣ್ಣಿದ್ದಂತೆ, ಹಳ್ಳಿಯ ಚಹಾ ಫಳಾರದ ಅಂಗಡಿಯೆಂದರೆ ಇಳಕಲ್ಲ ಸೀರೆ ಉಟ್ಟು ಗುಳೇದಗುಡ್ಡದ ಕುಬಸತೊಟ್ಟ ಹೆಣ್ಣಿದ್ದಂತೆ. ನೋಡಲು ಅಂದವಾಗಿರದಿದ್ದರೇನಂತೆ? ಸ್ವರ್ಗಸುಖ ಕೊಡಬಲ್ಲದು. ‘ಜೀವನದಾಗ ಹುಟ್ಟಿದ ಮ್ಯಾಲ

ಏನೇನ್ ಕಂಡಿ' ಎಂದು ಕವಿ ಜೋಗದ ಜೋಕು ಬರೆದ. ಅದೇ ಕವಿ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯ ಚಂದ್ರಭವನಕ್ಕೆ ಭೇಟಿಯಿತ್ತಿದ್ದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಚಹಾ ಕುಡಿಯದ ಭಜಿಯಂ ತಿನ್ನದ ಜನ್ಮ ವೃಥಾವೆಂದು ಹಾಡಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ.

ಹಳ್ಳಿಯ ಚಹಾ ಫಳಾರದ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಮುರುಕು ಬೆಂಚು ಇದೆ. ಮೂರುಕಾಲಿನ ಮಿರ್ಚಿಯಿದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮೂರ ಚಂದ್ರಭವನದ ಮಲ್ಲಣ್ಣ ಸೋಸುವ ಚಹಾವನ್ನು ಇನ್ನಾವ ಇಂದ್ರಭವನದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವೆವು? ಆ ಚಹಾದ ಕಂಪೇನು? ಬಣ್ಣವೇನು? ಅದರಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ ಗಟ್ಟಿಹಾಲಿನ ಹೆಡಸೇನು? ಅದನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿಯೇ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿಯ ಚಹಾ ಹೊಟೇಲಿನಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಆತ್ಮೀಯತೆಯಾಗಲಿ, ಆತ್ಮಿಧ್ಯವಾಗಲಿ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ ದೊರಕಿತು? ನಿಮ್ಮ ಬೇಕು ಬೇಡಗಳನ್ನು ಅರಿತ ಮಾಣಿ ಒಂದು ಕೈಯಿಂದ ಬೆವರನ್ನು ಒರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಇನ್ನೊಂದು ಕೈಯಿಂದ ನಿಮ್ಮ ನೆಚ್ಚಿನ ಪೂರಿಸಾಗುಗಳನ್ನು ತಂದು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತಾನೆ. ಪೂರಿಯ ಎಣ್ಣೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಒಗ್ಗದು ಎಂಬುದು ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತಲೇ ಅವನು ಪೂರಿಯ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಒರೆಸಿ ತೆಗೆಯಲು ರದ್ದಿ ಕಾಗದದ ಚೂರುಗಳನ್ನೂ ತಂದು ಇರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಯಾವ ಹೆಂಡತಿ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಈ ರೀತಿ ತನ್ನ ಗಂಡನ ಉಪಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾಳೆ? ನನಗೆ ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಿ. ಪೂರಿಯ ಪ್ಲೇಟನ್ನು ಸರಿಸುತ್ತಲೇ ನೀವು ಕೇಳದೆ ಭಜಿಯೂ ಬಂದು ನಿಮ್ಮದುರು ಕೂಡುತ್ತದೆ. ಆಗ ಒಲ್ಲೆನೆಂದರೆ ನಡೆದೀತೆ? ಇಂದು ಸ್ಪೆಶಲ್ ಅವಲಕ್ಕಿ ಸೂಸಲ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ತರಲೇನು ಕೇವಲ ನಿಮಗಾಗಿಯೆ-ಎಂದು ಭ್ರಮೆ ಹುಟ್ಟುವಂತೆ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಉಸುರಿದಾಗ ನಿಮಗೆ ರೋಮಾಂಚನವಾಗದಿದ್ದೀತೆ? ಎರಡೂ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಬೆಂಚಿನ ಮೇಲಿರಿಸಿ, ಹೊಟ್ಟೆರಾಯನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ನೀವು ಪ್ಲೇಟಿನಲ್ಲಿ ಕೈ ತೊಳೆದು, ನಂತರ ಕೈಯನ್ನು ಒರೆಸಿಕೊಂಡು ಅಥವಾ ಬಿಟ್ಟು ಅರ್ಬ್ ಅಂದು ತೃಪ್ತಿಯ ತೇಗನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತ, ಇಂಜಿನ್ ಹೊಗೆಯಂತೆ ಬೀಡಿಯ ಹೊಗೆಯನ್ನು ಬಿಡುತ್ತ ಕೆಮ್ಮುತ್ತ ತಾಸುಗಟ್ಟಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡಬಹುದು. ನಿಮಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಏಳೆನ್ನುವರೇ? ಭೇ ಎಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಕೂತು ಬೇಸತ್ತಾಗ, ಮಾತಾಡಿ ಬಾಯಿ ದಣಿದಾಗ ಎದ್ದು ಹೊರಡುವಿರಿ. ನೀವು ತಿಂದದ್ದಕ್ಕೆ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಎಂಥ ಸೌಲಭ್ಯವಿದು, ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಪುಕ್ಕಟೆಯೇ? ಎಂದು ನೀವು ಕೇಳಬಹುದು. ಇಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕೆನ್ನುವರು ಉದ್ರಿ, ಕೌಂಟರ ಮುಂದೆ ನಿಂತು 'ನನ್ನ ಹೆಸರ್ಲೆ ಹಚ್ಚಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕು. ಹಚ್ಚುವುದೊಂದೇ ಹಳ್ಳಿ ಫಳಾರದಂಗಡಿಯ ಮಾಲೀಕನ ಕರ್ಮ. ಸುಗ್ಗಿಗೊಮ್ಮೆ ನಾಲ್ಕು ಚೀಲ ಜೋಳ ತಂದು ಹೊಟೇಲಿಗೆ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಬಾಕಿ ಚುಕ್ತಾ ಆಯ್ತು. ವರ್ಷದವರೆಗೂ ಪೂರಿ ಬಜಿಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತ ಊರಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಮಾತಾಡುತ್ತ, ಎದುರಿಗಿರಲಾರದವರ ಗೇಲಿ ಮಾಡುತ್ತ ಹೊತ್ತನ್ನು ಕಳೆಯಬಹುದು.

ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಗ್ರೌಂಡು ಹಾಗೂ ಚರ್ಚು ಇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅನ್ನಜೀವಿಗಳಾದ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕರ ಗುಡಿಗಳೂ ಇವೆ. ಹೊಟೇಲೆಂಬ ಆಧುನಿಕರ ಗುಡಿಗಳೂ ಇವೆ. "ಒಳಗೆ ಬಾ ತಲುಬಿಗನೇ ಇಲ್ಲಿಹುದು ಹೊಟೇಲಲ್ಲ, ನಿನ್ನ ಜಿಹ್ವಾಚಾಪಲ್ಪವ ತಣಿಸುವ ಅಪ್ಪರೆಯ ಮಂದಿರ." ಹಳ್ಳಿಯ ಹೊಟೇಲೆಂದರೆ ಏನೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೀರಿ ಸ್ವಾಮಿ! ಅದೊಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೂಟ. ರಸಿಕರ ಉಂಡಾಡಿಗಳ ನಿವಾಸ, ತರುಣರ ಕ್ಲಬ್ಬು, ಗೃಹಸ್ಥರ ವಿಶ್ರಾಮಗೃಹ, ವೃದ್ಧರ ಬಾಯಚಪಲ ತಣಿಸುವ ಅಕ್ಷಯಪಾತ್ರೆ, ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟು, ಸರ್ವ ವಯಸ್ಸಿನ, ಸರ್ವ ಅಭಿರುಚಿ ಹವ್ಯಾಸಗಳ, ಸರ್ವ ಉದ್ಯೋಗದ, ಸರ್ವಜಾತಿಗಳ ಜನರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಸಮನಾದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆಯ ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆದ ಸಂಸ್ಥೆಯೆಂದರೆ ಚಹಾಫಳಾರದ ಅಂಗಡಿಯೇ ಆಗಿದೆ. ವಿಶ್ರಾಂತಿಯ ಸ್ಥಳವೂ ಇದೇ. ಶಕ್ತಿ ಗಳಿಸುವ ಸ್ಥಳವೂ ಇದೇ. ಭಾವೈಕ್ಯತೆ ಎಂದು ಬಾಯಿ ಬಾಯಿ ಬಡಕೊಂಡರೆ ಭಾವೈಕ್ಯತೆ ಹುಟ್ಟದು. ಭಾವೈಕ್ಯತೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಅದು ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯ ಚಹಾಫಳಾರದಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಉಳಿಗಾಲವಿಲ್ಲ.

ಇಲ್ಲಿ ಬರುವ ಜನರ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೆಂಥದು ಬಲ್ಲಾರಾ? ಮುಂಜಾನೆ ಚಹಾ ಬೀಳದೆ ಪ್ರಾತಃವರ್ಧಿ ತೀರಿಸಲಿಕ್ಕಾಗದ ಜನ ತಂಬಿಗೆ ತಕ್ಕೊಂಡು ಬಯಲಿಗೆ ಹೋಗುವ ಮೊದಲು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಚಹಾದಂಗಡಿಯ ಪರಮಭಕ್ತರು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಲ್ಲು ಬಾಯನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳದೆ, ತಮ್ಮ ತವರುಮನೆಯಾದ ಚಹಾಫಳಾರದ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗ್ಲಾಸ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಳಿಸಿ, ಬಾಯಿ ತೊಳೆದುಕೊಂಡು, ಉಗುಳಿ, ಚಹಾ ಸೇವನೆ ಮಾಡುವ ವರ್ಗವಿದು. ಭೂಮಾತೆಯ ಚೊಚ್ಚಲು ಮಗನಾದ ರೈತ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೊಲಕ್ಕೆ ನಡೆದಿದ್ದಾನೆ. ಫಳಾರದ ಅಂಗಡಿ ಬಂದೊಡನೆ ಎತ್ತುಗಳೇ ಗಕ್ಕೆಂದು ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಪಾಪ ಅವನೇನೋ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಬೇಗನೇ ಹೋಗಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಎತ್ತುಗಳ ಮನಸ್ಸಿನ ತೃಪ್ತಿಗಾಗಿ ಫಳಾರದ ಅಂಗಡಿಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಹೊರಗೆ ನಿಂತ ಎತ್ತುಗಳನ್ನೇ ಮರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಇನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಪೂಜೆಯೆಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ವೇಗವಾಗಿ ಮುಗಿಸಿ, ತಡವಾದೀತೆಂದು ಧಾವಿಸಿ ಬರುವ ವೇಳೆಯ ನಿಷ್ಕೆಯುಳ್ಳ ನಿಷ್ಠಾವಂತ ರಸಿಕರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಹುಟ್ಟಿಬಂದ ಬಳಿಕ ತಿನ್ನುವುದು, ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿನ್ನುವುದು-ಇದನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಜೀವನದ ಧೈಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ, ಹೆಂಡಿರು ಮಕ್ಕಳು ಸತ್ತರೆ ಸಾಯಲಿ ಅದು ಅವರವರ ಕರ್ಮ ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ? ಎಂದು ಅನ್ನುತ್ತ ತಮ್ಮ ಗಳಿಕೆಯ ಸಿಂಹಪಾಲನ್ನು ಚಹಾಫಳಾರದ ಅಂಗಡಿಗೆ ಸುರಿಯುವ ಶೂರರೂ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತಾರೆ. ವೃದ್ಧರಿಗೆ, ಪೇನ್‌ಶನ್‌ದಾರರಿಗೆ ಬಾಯಿಚಪಲ ಜಾಸ್ತಿ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಮಗ ಸೊಸೆ ಇವರದೇ ಕಾರುಬಾರು-ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಎಂದೆನ್ನುತ್ತ ಅವರೂ ಚಹಾಫಳಾರದ ಆಜೀವ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ರೋಗಿಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪಥ್ಯ ಮಾಡುತ್ತ ಇಲ್ಲಿ ಕರಿದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಜಡಿಯುವ ಇವರ ಜಡೆಂದೂ ನೆಟ್ಟಗಾಗದು, ಹಾಗೂ ಸಾಯುತ್ತೇವೆ, ಹೀಗೂ ಸಾಯುತ್ತೇವೆ, ಕರಿದಿದ್ದನ್ನು ತಿಂದು ಸಾಯುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದು ಇವರ ಜಿದ್ದು. ಈ ನೆವದಲ್ಲಿ-ಯಾವುದು ಶಾಶ್ವತ? ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ನಶ್ವರವೆಂದು ಹೇಳುವ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳಿವರು. ಇನ್ನೂ ತರುಣರು, ಹೇಳಿ ಕೇಳಿ ಉತ್ಸಾಹಿಗಳು. ಇವರಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಲ್ಲ. ಮಾಡಲು ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸವಿದ್ದರೂ ಮಾಡುವ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ. ಇವರಿಗೆ ಹೊತ್ತು ಹೋಗದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪಣತೊಟ್ಟು ಇಡೀ ದಿವಸ ಚಹಾದ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಚಹಾ ಕುಡಿಯುತ್ತ, ಕೇರಂ ಬೋರ್ಡನ್ನು ಆಡುತ್ತ ಕೂಡುತ್ತಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ಪಟೇಲರು, ಊರ ಪುಡಾರಿಗಳು, ಸ್ವಯಂಘೋಷಿತ ದಳ್ಳಾಳಿಗಳು, ಪಟ್ಟಣದ ಶಾಲೆ ಕಾಲೇಜು ನರ್ಸರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೀಟು ಕೊಡಿಸುವೆವೆಂದು ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ಎತ್ತುವ ಲೀಡರರು, ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಸರಪಂಚರು, ಈಗಿನ ಹಾಲಿ ಸದಸ್ಯರು, ಶಾಲೆಗೆ ಆಗಾಗ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಭಟ್ಟಿ ಕೊಡುವ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಲೋಡಿಗಾನಿಸಿ ಕೂತು ಬೇಸತ್ತ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು, ದಿನಕ್ಕೆ ಸರಾಸರಿ ೫-೬ ತಾಸುಗಳನ್ನಾದರೂ ಚಹಾಫಳಾರದ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುತ್ತಾರೆಂದರೆ ಅದೊಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಮಾತಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹಳ್ಳಿಯ ಚಹಾಫಳಾರದ ಅಂಗಡಿ ಮಟ್ಟಾ ಆಡುವವರ ಅಡ್ಡೆಯೂ ಆಗಿದೆಯೆಂಬ ದಟ್ಟವಾರ್ತೆ ಎಲ್ಲೆಡೆಗೆ ಹಬ್ಬಿದೆ.

ಹಳ್ಳಿಯ ಚಹಾ ಫಳಾರದ ಅಂಗಡಿ ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆಯಿದ್ದಂತೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ನೀರಿಗೆಂದು, ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆಯಲಿಕ್ಕೆಂದು ಹೋದಾಗ ತಮ್ಮ ಸುಖದುಃಖಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ಅನ್ಯರ ಬಗ್ಗೆ ಅಸಹ್ಯ ಪಡುತ್ತ ತನ್ನ ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತ, ಪರರ ಮನೆಯ ತೂತುಗಳನ್ನು ಎಣಿಸುತ್ತ ಕೂಡುತ್ತಾರಷ್ಟೇ. ಪಾಪ ಕಾಲುಬಿಟ್ಟ ಕತ್ತೆಯಂತೆ ಊರಸುತ್ತ ತಿರುಗಾಡುವ ಹಳ್ಳಿಯ ಗಂಡಸರಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಹೊಟೇಲಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ ಸ್ಥಳವಿರಲಾರದು. ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಸಮಾಚಾರ ತಮಗೆ ತಿಳಿದಿರದಿದ್ದರೂ ಊರ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆದಿದೆ, ಯಾರು ಹುಟ್ಟಿದರು, ಯಾರು ಸತ್ತರು, ಎಂಬುದೆಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಯಾರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಕಳು ಈಯಿತು, ಯಾರ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆ ಸತ್ತಿತು, ಯಾರ ಬಣವೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿದರು, ಯಾರ ಮನೆ ದರೋಡೆಯಾಯ್ತು.... ಎಂಬ ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲ ಹೊಟೇಲಿನ ಸದಸ್ಯರ, ಶಾಶ್ವತ ಸದಸ್ಯರ ಪಾಲಿಗೆ ಸುದ್ದಿಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು! ಗಿಡ್ಡ ಮಾಸ್ತರರು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಬಹಳ

ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಹೆಂಡತಿಯ ಕಾಟವೇ ಕಾರಣವೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಿಧವೆಯಾದ 'ಅಕ್ಕಾ ಅವರು' ಏಕೆ ಅಷ್ಟು ಬೆಳ್ಳಗಿನ ಸೀರೆ ಉಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ಅವರ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯ ವಿಷಯ. ಹೊಸದಾಗಿ ವರ್ಗವಾಗಿ ಬಂದ ವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಬರೀ ಪ್ರಿನ್ಸ್‌ಟನ್ ಮಾತ್ರ ಬರೆದುಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಅವರ ಆಕ್ಷೇಪ. ಬಿಸಿಯೂಟ ಬಂದಮೇಲೆ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟರರು ಬಹಳ ಹಣ ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಮೂಕರ್ಜಿಯೊಂದನ್ನು ಬರೆದುಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಇದೇ ಚಹಾ ಹೊಟೇಲಿನಲ್ಲಿ. ವರದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ನಾನೆಂದೂ ಮುಟ್ಟಿನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ತರುಣನೊಬ್ಬ ದೂರದ ಊರಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಲಗ್ನ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ೩ ಲಕ್ಷ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡದ್ದು ಶುದ್ಧ ನಾಚಿಕೆಗೇಡು ಎಂಬುದು ಇವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಈಗಿನ ಹುಡುಗರಿಗೆ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ದೊಗಳೆಪ್ಪಾಂಟು ಶರ್ಟುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ತಿರುಗುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಗುಂಡಣ್ಣ ಹೇಳಿದರೆ, ಆ ಹುಡುಗರ ಮುಖಂಡ ನಿಮ್ಮ ಮಗನೇ ಅಲ್ಲವೆ? ಎಂದು ಚಂದ್ರಣ್ಣ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಿರುತ್ತರವೇ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ. "ತಳವಾರ ಎಲ್ಲಪ್ಪನಿಗೆ ಸೊಕ್ಕು ಬಂದಿದೆ. ನಿನ್ನ ನಾನು ಎದುರಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವನು ನನಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಏನಂತ ತಿಳಿದಿದ್ದಾನೆ-ಮಗ" ಎಂದು ಪಟೇಲರು ಘೂತ್ಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ಶಿವಶರಣಪ್ಪನಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಸುಂದರ ಹೆಂಡತಿ ಯಾಕಿರಬೇಕು? ಎಂದು ರಸಿಕ ಶಿಖಾಮಣಿ ಮಹಾನ್ ಕಚ್ಚೆಹರುಕ ಶ್ರೀಮಂತ ಕಲ್ಲಪ್ಪನವರ ಗೂಢಪ್ರಶ್ನೆ. ಹೀಗೆ ತಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು, ಸಿಟ್ಟು, ದರ್ಪ, ಧಕ್ಕೆಗೊಂಡ ಗರ್ವ, ಆಳಲುಗಳಿಗೆ ಇದೇ ಚಹಾ ಹೊಟೇಲು ಅರ್ಥಾತ್ ಹಳ್ಳಿಯ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನೀಯುತ್ತಾರೆ. ದೇಶ ವಿದೇಶಗಳ ಸುದ್ದಿಗಳಿಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವುಂಟು. ಆದರೆ ಲೋಕಲ್ ಸುದ್ದಿಗಳಿಗಿರುವ ಮಹತ್ವ ಹೊರಗಿನ ಸುದ್ದಿಗಳಿಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಬಂದ ಅದ್ಭುತ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಸುದ್ದಿಯ ಸೂರಪ್ಪನವರಿಗೂ ಹಳ್ಳಿಯ ಹೊಟೇಲಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಆಜನ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಹನುಮಾನ್ ಭಕ್ತ ಭರಮಣ್ಣ-ತಾನು ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಶೋರೂಂನ ಎದುರಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಹೆಣ್ಣು ಗೊಂಬೆಯನ್ನು ಎವೆಯಿಕ್ಕದೆ ನೋಡಿ ಬಂದು, "ಏನ್ ಹೆಣ್ಣಪ್ಪಾ ಅದು. ಕೈ ತೊಳೆದು ಮುಟ್ಟಬೇಕು ಅದನ್ನು" ಎಂದು ಬಾಯಿ ಚಪ್ಪರಿಸುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ್ದುಂಟು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಭೂಪ ನಗರದ ರೋಡಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಟಾಗ, ಸಾಯಕಲ್ ಮೇಲೆ ಪ್ಲಾಂಟು ಬುಶ್‌ಷರ್ಸ್ ಧರಿಸಿ ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೊರಟ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ತರುಬಿ 'ಯಜಮಾನ, ನಮ್ಮ ಸಾವುಕಾರ ಶಂಕರಪ್ಪನವರ ಮನೆ ಎಲ್ಲಿದೆ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದನೆಂದೂ, ಅವಳು stupid ಎಂದು ಬೈದುಹೋದದ್ದನ್ನು ಕಥೆ ಮಾಡಿ ಇದೇ ನಮ್ಮ ಚಂದ್ರಭವನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಕಿವಿಯಾರೆ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದೇ ಭೂಪ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಈಗ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಅಂತರವೂ ಇಲ್ಲವೆಂದೂ, ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣಾಗುತ್ತಿವೆಯೆಂದೂ, ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡಾಗುತ್ತಿವೆಯೆಂದೂ ಬುರುಡೆ ಬಿಟ್ಟ.

ಹಳ್ಳಿಯ ಹೊಟೇಲಿನಲ್ಲಿ ಈಗ ಸಿನೆಮಾ ದೇವತೆಗಳ ದರ್ಶನವೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ತಿರುಪತಿ ವೆಂಕಟೇಶ್ವರನ ಫೋಟೋ ನೇತಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಐಶ್ವರ್ಯ, ಹೇಮಾಮಾಲಿನಿ, ಧರ್ಮೇಂದ್ರರ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರುಗಳೂ ಶೋಭಿಸುತ್ತವೆ. ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನವೀನತೆಯ ಗಾಳಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಚಹಾ ಫಳಾರದ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಸಿದೆ. ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಗ್ರಾಮಾಫೋನದ ರೆಕಾರ್ಡುಗಳು ಜನರನ್ನು ತಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಇಂದು ಟಿ.ವಿ., ರೇಡಿಯೋ, ಸ್ಟೀರಿಯೋ, ಟೀಪ್‌ರೇಕಾರ್ಡುಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಎಫ್.ಎಂ. ರೇಡಿಯೋ ಶ್ರೋತೃಗಳ ಕರ್ಣಪಟಲವನ್ನು ಹರಿದುಬಿಡುವಷ್ಟು ಕೀಸರಿಟ್ಟಿವೆ. ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಭಾರತ ಸೀರಿಯಲ್ ಬರುವಾಗಂತೂ ಟಿವಿಗೆ ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಧಾರಾವಾಹಿಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಭಯಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನೋಡಿದ್ದುಂಟು. ಆದರೂ ತರುಣರು ಆ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೇಳುತ್ತ ಗುನುಗುನಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ವೃದ್ಧರೂ ಯಾರೂ ತಮ್ಮನ್ನು ನೋಡದಿರುವುದನ್ನು ಖಾತ್ರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಲೆದೂಗುತ್ತಾರೆ.

ನನಗೆ ಹಳ್ಳಿಯ ಚಹಾ ಫಳಾರದ ಅಂಗಡಿಯೆಂದರೆ ಬಹಳ ಅಭಿಮಾನ; ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ ಪ್ರೀತಿಯೂ ಕೂಡ ಇದೆ. ಗಾಳಿ ಭರನೆ ಬೀಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಮಳೆ ಧೋ ಎಂದು ಬೀಳುತ್ತಿರಬೇಕು. ಅಂಥ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಚಹಾವನ್ನು ಗುಟುಕುಗುಟುಕಾಗಿ ಕುಡಿಯುತ್ತ ಕೂಡಬೇಕು. ಆಗ ನನಗೆ ದೊರೆಯುವ ಸುಖ-ಸಂತೋಷಗಳ ಸಮನಾಗಿ ಭೂಲೋಕದ ಯಾವುದೇ ಸಿರಿ ಸಂಪತ್ತು ನಿಲ್ಲಲಾರದು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆ ನೀವೂ ಕೂಡ ನಿಮ್ಮ ಸಮೀಪದ ಹಳ್ಳಿಯ ಚಹಾ ಫಳಾರದ ಅಂಗಡಿಗೆ ಭೇಟಿಕೊಟ್ಟೇ ತೀರುತ್ತೀರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ :

ವೀರೇಂದ್ರ ಸಿಂಪಿ (೧೯೩೮): ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಇಂಡಿ ತಾಲೂಕಿನ ಚಡಚಣದಲ್ಲಿ ಜನನ. ತಂದೆ ಡಾ|| ಸಿಂಪಿ ಲಿಂಗಣ್ಣ, ತಾಯಿ ಸೋಬಲಮ್ಮ. ೧೯೬೩ ರಿಂದ ೧೯೯೭ರ ವರೆಗೆ ಬೀದರಿನ ಬಿ.ವಿ. ಭೂಮರೆಡ್ಡಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಈಗ ಬೀದರ್‌ನಲ್ಲಿಯೇ ವಿಶ್ರಾಂತ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕಾಗದದ ಚೂರು, ಭಾವ-ಮೈದುನ, ಸ್ವಚ್ಛಂದ ಮನದ ಸುಳಿದಾಟ, ಪರಿಸರ ಸ್ಪಂದನ ಇವರ ಪ್ರಮುಖ ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧ ಸಂಕಲನಗಳಾಗಿವೆ. ವಿಶ್ವಕಲ್ಯಾಣ ಪತ್ರಿಕೆ ಮತ್ತು ದಿಕ್ಸೂಚಿ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಗೆ ನಿಯಮಿತ ಲಂಕೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಅಂಕಣಗಳು ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಜೀವನಚರಿತ್ರೆ, ಅನುವಾದ, ಸಂಪಾದನೆ, ವೈಚಾರಿಕ ಲೇಖನಗಳು ಮುಂತಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇವರು ೩೨ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

‘ಭಾವ-ಮೈದುನ’ ಕೃತಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಲಭಿಸಿದ್ದು, ಎರಡು ಬಾರಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಸೇವೆಸಲ್ಲಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಸಕ್ತ ಪ್ರಬಂಧವು ಇವರ ‘ಸಮಗ್ರ ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧ’ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ‘ಬಹುಶ್ರುತತ್ವ ಹಾಗೂ ಜೀವನಾನುಭವದ ತಮ್ಮ ಆತ್ಮವೃತ್ತದ ಎಳೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮೂಹ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಜೋಡಿಸುವುದು’ ಇವರ ಪ್ರಬಂಧಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಶಬ್ದಾರ್ಥ :

ಫಳಾರ-ತಿಂಡಿ; ಮಾಣಿ-ಹೋಟಲಲ್ಲಿ ತಿಂಡಿತಿನಿಸುಗಳು, ಚಹಾ ಕೊಡುವ ಹುಡುಗ; ಹಚ್ಚಿ-ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು; ತರುಬಿ-ನಿಲ್ಲಿಸಿ; ಫರಸಿ-ಕಲ್ಲುಹಾಸು.

ಟಿಪ್ಪಣಿ :

೧. ಇಳಕಲ್ಲಿನ ಸೀರೆ :

ಇಳಕಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹುನಗುಂದ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣ. ಕೈಮಗ್ಗದ ನೇಕಾರಿಕೆ ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಸಬು. ಇಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುವ ಸೀರೆ ಪಾರಂಪರಿಕವಾಗಿ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥರು ಈ ಸೀರೆಯನ್ನು ಬಳಸುವುದು ವಾಡಿಕೆಯಾದರೂ ಆಧುನಿಕರೂ ಇಷ್ಟಪಡುವಂತೆ ಹಲವು ವಿನ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿನ ನೇಕಾರರು ಮೆರೆದಿದ್ದಾರೆ.

೨. ಗುಲೇದಗುಡ್ಡದ ಖಣ :

ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಾದಾಮಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮತ್ತೊಂದು ಕೈಮಗ್ಗದ ನೇಕಾರಿಕೆಯ ಪಟ್ಟಣವಿದು. ಇಲ್ಲಿ ಕುಪ್ಪಸದ ಬಟ್ಟೆ(ರವಿಕೆ ಬಟ್ಟೆ)ಯನ್ನು ಹಲವಾರು ಬಣ್ಣ, ವಿನ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಮಗ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ನೇಕಾರರು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥರು ಈ ಕುಪ್ಪಸವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಧರಿಸುವುದು ವಾಡಿಕೆ. ಗುಲೇದಗುಡ್ಡದ ಖಣವು (ಖಣ ಎಂದರೆ ಕುಪ್ಪಸದ ಬಟ್ಟೆಗಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ವಾಡಿಕೆಯ ಹೆಸರು) ಇಳಕಲ್ಲಿನ ಸೀರೆಗೆ ಅನುರೂಪವಾದ, ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ವಸ್ತ್ರ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೆನಿಸಿದೆ (Matching Speciality).

: ಅಭ್ಯಾಸ ಭಾಗ :

ಅ) ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಬಯಸುವ ವಾಕ್ಯಗಳು:

೧. ಅದು ಯಾವ ಶಸ್ತ್ರಕ್ಕೂ ಮಣಿಯದು.
೨. ಇಂದು ಸ್ವಶಲ್ ಅವಲಕ್ಕಿ ಸೂಸಲ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.
೩. ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟು.
೪. ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ವಾರ್ತಾ ಇಲಾಖೆ ಇದ್ದಂತೆ.
೫. ಇಳಕಲ್ ಸೀರೆ ಉಟ್ಟ ಗುಲೇದಗುಡ್ಡ ಕುಪ್ಪಸ ತೊಟ್ಟ ಹೆಣ್ಣಿದ್ದಂತೆ.

ಆ) ಒಂದು ಅಂಕದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು (ಒಂದು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ):

೧. ಕಲಿಯುಗದ ಅಮೃತ ಯಾವುದು?
೨. ಮೂರು ಕಾಲಿನ ಕುರ್ಚಿ ಎಲ್ಲಿದೆ?
೩. ಎತ್ತುಗಳು ಗಕ್ಕೆಂದು ಎಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ?
೪. ಬಾಯಿಚಪಲ ಯಾರಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುತ್ತದೆ?
೫. ಲೇಖಕರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಚಹಾದ ಅಂಗಡಿ ಹೇಗೆ?
೬. ಯಾರ ಬಗ್ಗೆ ಮೂಕರ್ಜಿಯ ದೂರನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ?
೭. ಕಲ್ಲಪ್ಪನವರ ಗೂಢ ಪ್ರಶ್ನೆ ಯಾವುದು?
೮. ಲೋಕಲ್ ಸುದ್ದಿಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವಿದೆ?
೯. ಲೇಖಕರು ಹೇಳುವ ಹಳ್ಳಿಯ ಹೊಟೇಲಿನ ಹೆಸರೇನು?
೧೦. ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಲೇಖಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ?

ಇ) ಎರಡು ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು (ಎರಡು-ಮೂರು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ):

೧. ಪಟ್ಟಣದ ಹೊಟೇಲಿನ ಕಟ್ಟಡ ಹೇಗಿದೆ?
೨. ಹಳ್ಳಿಯ ಚಹಾದ ಅಂಗಡಿಯೆಂದರೆ ಹೇಗಿರುತ್ತದೆ?
೩. ಭಾವೈಕ್ಯತೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿದೆ?
೪. ರೋಗಿಗಳ ಹಾಗೂ ಪಥ್ಯ ಮಾಡುವವರ ಜಿದ್ದು ಎಂತಹುದು?
೫. ಗಿಡ್ಡ ಮಾಸ್ತರು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಏಕೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ?
೬. ಹಳ್ಳಿಗರ ಆಕ್ಷೇಪದ ವಿಷಯ ಯಾವುದು?
೭. ಸುದ್ದಿಯ ಸೂರಪ್ಪನಾದ ಭರಮಣ್ಣ ಗೊಂಬೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾನೆ?

ಈ) ನಾಲ್ಕು ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು (ಐದಾರು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ):

೧. ಹಳ್ಳಿಯ ಚಹಾದಂಗಡಿಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿ.
೨. ಪಟ್ಟಣದ ಚಹಾದಂಗಡಿಗಳು ಹೇಗಿರುತ್ತವೆ?
೩. ಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣ ಹೊಟೇಲುಗಳ ಮಾಣಿಯ ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.
೪. ಹಳ್ಳಿಗರು ಹೊತ್ತನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಳೆಯುತ್ತಾರೆ? ವಿವರಿಸಿರಿ.
೫. ಹಳ್ಳಿಯ ಹೊಟೇಲುಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದ ನವೀನತೆಯ ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

ಭಾಷಾಭ್ಯಾಸ :

೧. ಈ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಅನ್ಯದೇಶ್ಯ ಪದಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ:
ಹೊಟೇಲ್, ಫ್ಯಾನ್, ಡೆಕೋರಮ್, ಟೇಬಲ್, ಗ್ಲಾಸ್, ಪ್ಲೇಟ್, ಮಿನಿ, ಸೈಜ್, ಜೋಕ್, ಬೆಂಚ್, ಸ್ವೆಶರ್, ಇಂಜಿನ್, ಕೌಂಟರ್, ಕ್ರಿಕೆಟ್, ಗ್ರೌಂಡ್, ಚರ್ಚ್, ಕ್ಲಬ್, ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್, ಪೆನ್‌ಶನ್, ಕೇರಂ ಬೋರ್ಡ್, ಕಾಲೇಜ್, ನರ್ಸರಿ, ಸೀಟ್, ಅಡ್ವಾನ್ಸ್, ಲೀಡರ್, ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್, ಮಿಡಡೇ ಮೀಲ್ಸ್, ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ತರ್, ಪ್ಯಾಂಟ್, ಶರ್ಟ್, ಲೋಕಲ್, ಸ್ಟುಪಿಡ್, ಗ್ರಾಮಫೋನ್, ರೆಕಾರ್ಡ್, ರೇಡಿಯೋ, ಸ್ಟೀರಿಯೋ, ಟೀಪಾರಿಕಾರ್ಡ್, ಸೀರಿಯಲ್, ಟಿ.ವಿ.
೨. ಹಚ್ಚಿ, ಮ್ಯಾಲ, ಹೆಸರ್ಲೆ, ಉದ್ರಿ - ಇವುಗಳ ಗ್ರಾಂಥಿಕ ರೂಪಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
೩. ಪಠ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಹೊಟೇಲು ತಿಂಡಿಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.
೪. ಹೊಡೆಯುತ್ತ, ಬರುತ್ತಾರೆ, ಹಬ್ಬಿದೆ, ಹಾಕುತ್ತಾರೆ - ಈ ಪದಗಳ ಕಾಲವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ.
೫. ಎ.ಎನ್. ಮೂರ್ತಿರಾವ್ ಮತ್ತು ಅ.ರಾ. ಮಿತ್ರರ 'ಹೊಟೇಲುಗಳು' ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಬಂಧದೊಂದಿಗೆ ತೌಲನಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ.

ಆಕರ :

- ಕೃತಿ : ಸಮಗ್ರ ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧಗಳು
 ಲೇಖಕರು : ಪ್ರೊ. ವೀರೇಂದ್ರ ಸಿಂಪಿ
 ಪ್ರಕಾಶನ : ಬಸವ ಪ್ರಕಾಶನ ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು
 ಕಲಬುರಗಿ - ೫೮೫ ೧೦೧.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಓದಿಗೆ :

೧. ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕ - ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧಗಳು.
೨. ಹುರುಳಿ ಕಟ್ಟು (ಆಯ್ದ ಪ್ರಬಂಧಗಳು) - ಈರಪ್ಪ ಎಂ. ಕಂಬಳಿ, ಅಕ್ಷರ ಮಂಟಪ, ಹಂಪಿನಗರ ಬೆಂಗಳೂರು.
೩. ಎ.ಎನ್. ಮೂರ್ತಿರಾಯರ ಸಮಗ್ರ ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧಗಳು.
೪. ಗೊರೂರು ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರರ ಸಮಗ್ರ ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧಗಳು.
೫. ಅ.ರಾ. ಮಿತ್ರ ಅವರ ಸಮಗ್ರ ಲಲಿತ ಪ್ರಬಂಧಗಳು.
೬. ರಾ.ಯ. ಧಾರವಾಡಕರ, ರಾಕು, ಎನ್ನೆ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಬಂಧಕಾರರ ಬರಹಗಳು.
೭. ವೈದೇಹಿ, ಸುನಂದಾ ಬೆಳಗಾವಕರ, ಟಿ. ಸುನಂದಮ್ಮನವರ ಪ್ರಬಂಧಗಳು.

ಕಷ್ಟವೂ ಬಡತನವೂ, ಬೋಧಿಸುವಂತೆ ಬೇರೆ

ಯಾವುದೂ ಬೋಧಿಸಲಾರದು

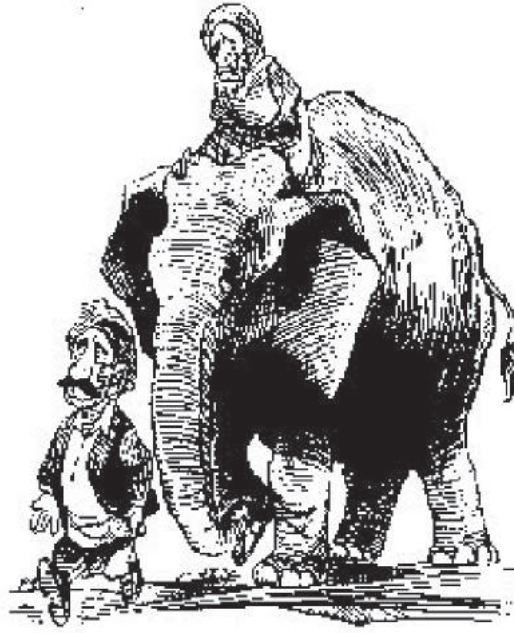
- ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದ

ಟಿಪ್ಪಣಿಗಾಗಿ

[illegible]

ದೀರ್ಘಗದ್ಯ

ಕೃಷ್ಣಗೌಡನ ಆನೆ

ಕೆ.ಪಿ. ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ

ಶ್ರೀಯುತ ಕೆ.ಪಿ. ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿಯವರ 'ಕೃಷ್ಣೇಗೌಡನ ಆನೆ' ಎಂಬ ನೀಳ್ಗತೆಯು ಅವರ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆನಿಸಿದೆ. ಆನೆಯ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಊರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಎಲ್ಲ ದುರಂತ ಘಟನೆಗಳಿಗೆ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಸಂಬಂಧಗಳು ಬೆಳೆದು ನಿಗೂಢವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಿಸರದ ನಡುವೆ ವಿಷಮತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಮುಖವನ್ನು 'ಕೃಷ್ಣೇಗೌಡನ ಆನೆ' ಕಥೆಯು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಬದುಕಿನ ಗಂಭೀರ ಕಾಳಜಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕಾಣದ ಕ್ಷುದ್ರ ರಹಸ್ಯಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆದಾರಿ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುವ ನೆಲೆ ಈ ಕಥೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಬರುವ ಮಾವುತ ವೇಲಾಯುಧ, ಫಾರೆಸ್ವರ್ ನಾಗರಾಜ, ತಿಪ್ಪಣ್ಣ, ಡ್ರೈವರ್ ಅಬ್ಬಾಸ್, ಕ್ಲೇನರ್ ಕೃಷ್ಣ, ಸುಬ್ಬಣ್ಣನ ಮೇಕೆಗಳು - ಈ ಎಲ್ಲರ ಸಾವಿಗೆ ಕೃಷ್ಣೇಗೌಡನ ಆನೆಯೇ ಕಾರಣ ಎಂದು ಆರೋಪಿಸುವುದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಅದು ಮಠವೊಂದರ ಪಟ್ಟದಾನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಹರಾಜಿನಲ್ಲಿ ಕೊಂಡುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಈಗ ಅದು ಕೃಷ್ಣೇಗೌಡನ ಜೀತದಾನೆಯಾಗಿದೆ. ಊರಿನಲ್ಲಿ ಆಗುವ ದುರಂತಗಳಿಗೆ, ಅನಾಹುತಗಳಿಗೆ, ಸಾವುಗಳಿಗೆ, ಕಳ್ಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆ, ಗಂಧ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಆ ಆನೆಯೇ ಕಾರಣ ಎಂದು ಆರೋಪಿಸುವುದು ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾರತದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕರಾಳ ಸತ್ಯಗಳನ್ನು ಈ ಕಥೆ ಚಿತ್ರಿಸಿದೆ. ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಭ್ರಷ್ಟತೆ, ನಿಷ್ಪ್ರಿಯತೆ, ಈರ್ಷ್ಯಗಳಿಂದ ಎದುರಾಗುವ ದುರಂತಗಳ ಆಶಯ ಈ ಕಥೆಯ ಮುಖ್ಯ ಭಿತ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ವಾಭಾವ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಮನುಷ್ಯನೇ ಕಾರಣನಾದರೂ ಈ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ವೈರುಧ್ಯ ಹಾಗೂ ದುರಂತಗಳಿಗೆ ಆನೆಯೇ ಅಪರಾಧಿಯಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಆನೆ ಕೊನೆಗೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಮಾಯವಾಗುವುದು ಒಂದು ದುರಂತ ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ತೇಜಸ್ವಿ ಅವರ ಕಾಳಜಿಯ ಕೇಂದ್ರವೇ ಗ್ರಾಮಭಾರತ. ಇಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತು ಜಾಗತಿಕ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳನ್ನು, ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸುವ ತೇಜಸ್ವಿಯವರಿಗೆ, ಈ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಭಾರತ ಸಿಕ್ಕು ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆಯೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕಥೆಯಲ್ಲಿನ ಕೃಷ್ಣೇಗೌಡನ ಆನೆ ಪಾಪದ ಪ್ರಾಣಿ. ಭಾರೀ ಶರೀರ ಮತ್ತು ಅಪಾರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಈ ಆನೆ 'ಬಾಯಿಯಿಲ್ಲದ' ಪ್ರಾಣಿಯಾಗಿರುವ ಕಾರಣ 'ಬಾಯಿಯಿರುವ' ಎಲ್ಲರ ಶೋಷಣೆಗೆ ವಸ್ತುವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಂದಲೂ ತನಗೆ ಕಂಡ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಅರ್ಥೈಸುವುದು, ಇದಕ್ಕೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಆರೋಪಿಸುವುದು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಪಾಪಕೃತ್ಯಗಳ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಆನೆ ಹೊತ್ತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. 'ಬಾಯಿಯಿಲ್ಲದ' ಎಲ್ಲರಿಗೂ, ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಸಂಕೇತದಂತೆ ಕಾಣುವ ಈ ಆನೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಲೇಖಕರು ಅನೇಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು, ದುರಂತಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪಾತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಮಾಜದ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹಾಸ್ಯಮಿಶ್ರಿತ ವ್ಯಂಗ್ಯದ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಡುವ ಜೀವಂತಿಕೆಯ ಬರವಣಿಗೆಯ ಮಾದರಿ ತೇಜಸ್ವಿಯವರದಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರು ಸಮಕಾಲೀನ ಕಥೆಗಾರರ ನಡುವೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ.

ಕೃಷ್ಣೇಗೌಡನ ಬಳಿಯಿರುವ ಆನೆ ಪಟ್ಟಣವಾಸಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಪಟ್ಟಣದ ಜನ ಅದಕ್ಕೂ ತಮ್ಮಂತೆಯೇ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಆರೋಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆನೆಯೂ ಕಾಡಾನೆಗಳಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಭಿನ್ನ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಕಾಡಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಕೃತಿಕವಾದ ಚಲನವಲನಗಳು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದರೆ, ಈ ಆನೆಯು ಮಾನವನ ಬದುಕಿನ ನಡವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದೆ. ಮಾನವನ ಸ್ವಾರ್ಥಮೂಲ ನೆಲೆಯಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಬಲವಂತದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸಹಜ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದು ತನಗಾಗಿ ಅಲ್ಲದ ಪರರ ಇಚ್ಛೆ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಬದುಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ತೇಜಸ್ವಿ ಅವರ ಮಹಾತ್ಮಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಈ ಕಥೆಯು ತೇಜಸ್ವಿ ಅವರ ಬದುಕಿನ ಮತ್ತು ಬರವಣಿಗೆಯ ಸಮಗ್ರ ಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದೆ. ಈ ಕಥೆಯು ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಹಿಂದಿ, ಮರಾಠಿ ಮತ್ತು ಮಲೆಯಾಳಿ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ತರ್ಜುಮೆಗೊಂಡಿದೆ.

ಅಧ್ಯಾಯ - ೧

ನನ್ನ ಹಳೆಯ ಫೋರ್ಡ್ ಜೀಪಿನ ಗೇರ್‌ಬಾಕ್ಸ್ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಸದಾ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ನೋಡಿ ಕೆಲವರು ಹಳೆಯ ಮಿಲಿಟರಿ ಜೀಪುಗಳ ಹಣೆಬರಹವೇ ಇಷ್ಟು. ಅದರ ಗೇರ್‌ಬಾಕ್ಸ್ ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಹೊಸ ಮಾಡಲಿನ ವಿಲ್ವೀರ್ಸ್ ಜೀಪ್ ಗೇರ್‌ಬಾಕ್ಸ್ ಜೋಡಿಸಿಬಿಡು ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ನನಗೆ ಈ ಪುರಾತನ ಕಾಲದ ಜೀಪಿನ ಹಳೆಯ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸಿ ಅದರ ಒರಿಜಿನಾಲಿಟಿ ಹಾಳು ಮಾಡುವುದು ಸರಿತೋರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಈ ಒರಿಜಿನಾಲಿಟಿ ಉಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಜೀಪಿನ ಅಡಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡು ಅದರ ಗೇರ್‌ಬಾಕ್ಸ್ ಬಿಚ್ಚಿ ರಿಪೇರಿಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಖಾಯಮಾಗಿತ್ತು.

ಆವತ್ತು ಜೀಪಿನ ಅಡಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡು ಅದರ ಗೇರ್‌ಬಾಕ್ಸ್ ರಿಪೇರಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರಬೇಕಾದರೆ ಎರಡು ಖಾಕಿ ಪ್ಯಾಂಟ್‌ಧಾರಿ ಕಾಲುಗಳು ನನ್ನತ್ತ ಬರುತ್ತಿರುವುದು ನನಗೆ ಜೀಪಿನ ಅಡಿಯಿಂದ ಕಾಣಿಸಿತು. ನನಗೆ ಪೋಲೀಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಥಟ್ಟನೆ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬಂದು ಗಾಬರಿಯಾದರೂ, ಅವು ಬೂಡ್ಲಿಲ್ಲದ ಕಾಲುಗಳಾದ್ದರಿಂದ ಬೇರೆ ಯಾವ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವು ಎಂದು ಬೋಲ್ಡುಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚುತ್ತಾ ಹಾಗೇ ಯೋಚಿಸಿದೆ. ಬಂದಾತ ನಾನು ಜೀಪಿನ ಅಡಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅವನು ಬಂದುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಬಗೆದು ಒಂದೆರಡು ಬಾರಿ ಕೆಮ್ಮಿದ.

ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಕೆಮ್ಮು ಕಾಲಿಂಗ್‌ಬೆಲ್ ಇದ್ದಹಾಗೆ. ಮನೆಯಬಳಿ ಯಾರೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳದಿದ್ದರೆ ಕೆಮ್ಮಿ ಕ್ಯಾಕರಿಸಿ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಭಾಷೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕರೆಯಬೇಕೆಂದಾದರೆ ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಮನೆಯವರ ಹೆಸರು ಏನು? ಹೆಸರು ಹಿಡಿದು ಕರೆಯಬೇಕೋ? ಸ್ವಾಮೀ ಎನ್ನಬೇಕೋ? ಬಹುವಚನ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೋ? ಏಕವಚನವೋ? ಭಾಷೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕರೆಯಬೇಕೆಂದರೆ ಏನೆಲ್ಲ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕು. ಅದರ ಬದಲು ಒಂದೆರಡು ಸಾರಿ ಕೆಮ್ಮಿದರೆ ಈ ಎಲ್ಲ ತೊಂದರೆಗಳೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಂದವ ಮತ್ತೂ ಒಂದೆರಡುಸಾರಿ ಕೆಮ್ಮಿದ.

“ಯಾರಪ್ಪಾ ನೀನು?” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

“ನಾನು ಸ್ವಾಮಿ”

“ನಾನು ಅಂದರೆ ಯಾರಪ್ಪಾ? ನನಗೆ ಇಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಕಾಲು ಮಾತ್ರ ಕಾಣೋದು”

“ನಾನು ಲೈನ್‌ಮನ್ ಸ್ವಾಮಿ”

“ಯಾರು ಲೈನ್‌ಮನ್ ತಿಪ್ಪಣ್ಣಾನೇನಯ್ಯಾ?”

“ಛುಛು! ಟೆಲಿಫೋನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ. ನಾವು ಕರೆಂಟಿನೋರು. ನಾನು ಲೈನ್‌ಮನ್ ದುರ್ಗಪ್ಪ ಸ್ವಾಮಿ.”

“ಅದ್ಯಾಕೆ ಟೆಲಿಫೋನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಥೂ ಅಂತೀಯೆ? ಅವರನ್ನ ಕಂಡರೆ ನಿಮಗೆ ಆಗೊಲ್ಲವೆ? ಇಬ್ಬರೂ ಕೆಲಸ ಕಂಬ ಹತ್ತೋದೇ ತಾನೇ?”

“ಅದೊಂದು ತರ್ರೆ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಲ್ಲವ ಸಾರ್. ನಮ್ಮ ತಂತಿ ಹತ್ತ ತಂತಿ ತರಬ್ಯಾಡಿ. ಟೆಲಿಫೋನು ಗೊರಾಗೊರಾ ಅನ್ನುತ್ತೆ, ಹಾಗೆ, ಹೀಗೆ, ಅಂತೆಲ್ಲಾ ದಿನಾ ನಮ್ಮ ಜೊತೆ ಪುಕಾರು ತೆಗೀತಾನೇ ಇರ್ತಾರೆ.”

ನಾನು ಜೀಪಿನ ಅಡಿಯಿಂದ ಹೊರಬಂದೆ. ದುರ್ಗಪ್ಪ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಂಗ್ ಪ್ಲೈಯರು ತಂತಿ ಸಿಂಬಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಿಂತಿದ್ದ.

“ಏನಯ್ಯಾ! ಏನು ಸಮಾಚಾರ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

“ಸಮಾಚಾರ ಏನಿಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ”

“ಮತ್ತೇನು ಬಂದೆ?”

“ಸುಮ್ಮನೆ ಹಿಂಗೇ” ಎಂದ.

ಅವನ ಮಾತು ಕೇಳಿದರೆ ಏನೂ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಪುರುಸೊತ್ತಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಬಂದಿದ್ದಾನೆಂದು ಅರ್ಥ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಏನೋ ಇನಾಮು ಕೇಳಲೋ ಅಥವಾ ಚಂದಾ ವಸೂಲಿಗೋ, ಇಲ್ಲವೇ ಮನೆ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಕಾಫಿ ಬೀಜವನ್ನೋ ಏಲಕ್ಕಿಯನ್ನೋ ಕೇಳಲು ಈ ರೀತಿ ಪೀಠಿಕೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಗೋಳು. ಬಂದವರು ಬಂದ ಕೆಲಸ ಏನೆಂದು ಚೆಕ್‌ಪಟ್ ಹೇಳುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮೂಡು ಹೇಗಿದೆ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುತ್ತ, ಹೇಳಲೋ ಬೇಡವೋ ಎಂದು ಧೇನಿಸುತ್ತ, ಅದೂ ಇದೂ ಮಾತಾಡುತ್ತ ನಿಂತಿರುತ್ತಾರೆ. ನಾವೇ ನಾನಾ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಅವರ ಬಾಯಿಬಿಡಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಅವರು ಬಂದುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥಾತ್ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ ವಿಷಯ ಮಾತಾಡುತ್ತ ಅನ್ಯಮನಸ್ಕರಾಗಿ ನಿಂತಿರುತ್ತಾರೆ. ನನಗೆ ಅವತ್ತು ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ತಾಳ್ಮೆ ಇರಲಿಲ್ಲ.

“ಸುಮ್ಮನೆ ಹಿಂಗೇ ಯಾಕೆ ಇಲ್ಲಿವರೆಗೆ ಬರ್ರೀಯೆ? ಬಂದ ವಿಷಯ ಏನಂತ ಜರೂರಾಗಿ ಹೇಳೋ ಮಾರಾಯ. ನಿನ್ನತ್ತ ಮಾತಾಡ್ತ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳೋದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಪುರುಸೊತ್ತೇ ಇಲ್ಲ” ಎಂದು ಅಸಹನೆಯ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ.

“ಏನಿಲ್ಲ, ಸ್ವಲ್ಪ ಕೊಡಲಿ ಇದ್ದೆ ಬೇಕಿತ್ತು ಸ್ವಾಮಿ”

“ಅಷ್ಟೇನಾ! ಮತ್ಯಾಕೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲಾಂತ ಹೇಳಿದೆ?”

“ಇದೇನು ದೊಡ್ಡ ವಿಷಯಾಂತ ಹೇಳಲಿ ಹೇಳಿ”

“ಕರೆಂಟು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿ ಯಾಕೋ?”

“ಒಂದು ಮರ ಮುರ್ದೊಂಡು ತಂತಿಮ್ಯಾಲೆ ಬಿದ್ದೋಗಿದೆ ಸ್ವಾಮಿ. ಅದ್ನ ಕಡಿದು ಲೈನು ಕ್ಷಿಯರ್ ಮಾಡಬೇಕು, ಆ ದರಿದ್ರ ಕೃಷ್ಣೇಗೌಡರ ಆನೆ ಮಾಡಿರೋ ಕೆಲಸ ಇರಬೇಕು. ಮರದ ಹತ್ತ ಅದರ ಲದ್ದಿ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಮರದ ಎಲೆ ಕಿತ್ಯೂಳ್ಳೋಕೆ ಹೋಗಿ ಕೊಂಬೇನೆ ಮುರ್ದಾಕಿದೆ.”

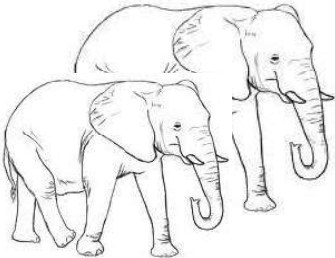
“ಅದು ಹೇಗೆ ಆನೆ ಕೆಲಸ ಅಂತೀಯ. ತಂತಿ ಮೇಲೆ ಕೊಂಬೆ ಎಳೆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕರೆಂಟು ಹೊಡೆದು ಸತ್ತೋಗೋದಿಲ್ಲೇನೋ?”

“ಮತ್ತಿನ್ನೇನು. ಅದ್ರದೇ ಕೆಲಸ. ಆ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಬುಟ್ಟಿಗಟ್ಟೆ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲವ ಅದರ ಲದ್ದಿ! ಭಾನುವಾರ ರಿಪೇರಿ ಕೆಲಸ ಅಂತ ಲೈನು ಓಪನ್ ಮಾಡಿರೀವಿ. ಲೈನು ಚಾರ್ಜ್‌ಲಿ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಭಸ್ಮ ಆಗೋಗಿರೋದು, ಕಿಡಿಗೇಡಿ ಮುಂಡೇದು. ನಾನು ಬೆಳಗಿಂದ ನಾಕೈದು ಸಾರಿ ಲೈನ್ ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಿದೆ. ಏನ್ ಮಾಡಿದ್ದು ಪೀಜೇ ನಿಲ್ಲಾಕಿಲ್ಲ. ಲೈನು ಟ್ರಬಲ್‌ಲಿದೆ ಅಂತ ಲೈನು ಮೇಲೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದೆ. ಶಿವೇಗೌಡರ ಸಾಮಿಲ್ ಹತ್ತ ಕೊಂಬೆ ಲೈನು ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದೆ.”

“ಕೊಡಲಿ ಅಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದೀವಿ ದುರ್ಗಪ್ಪ, ನೀನೇ ಹತ್ತಿ ತಗೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮತ್ತೆ ಜೀಪಿನ ಅಡಿಗೆ ನುಗ್ಗಿದೆ. ದುರ್ಗಪ್ಪ ಅಟ್ಟ ಹತ್ತಿ ದಡಬಡ ಸದ್ದು ಮಾಡುತ್ತಾ ಕೊಡಲಿ ಹುಡುಕಿದ. ಕೆಲ ಹೊತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಕೊಡಲಿ ಸಿಕ್ಕಿತೆಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಟು ಹೋದ.

ದುರ್ಗಪ್ಪ ಕೊಡಲಿ ತಗೊಂಡು ನಿರ್ಗಮಿಸಿದವ ಮತ್ತೆ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ದಿನವಾದರೂ ದುರ್ಗಪ್ಪನೂ ಪತ್ತೆ ಇಲ್ಲ. ಕೊಡಲಿಯೂ ಪತ್ತೆ ಇಲ್ಲ.

ಆ ಕೊಡಲಿಯಾದರೋ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿ ಕದ್ದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅಮೂಲ್ಯವಾದುದೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಕೆರೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆಂದು ಬಂದಿದ್ದ ಮಣ್ಣು ಒಡ್ಡರು ಅಗೆಯುವಾಗ ಅಡ್ಡಾಗುವ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಕಡಿಯಲೆಂದು ನನ್ನ ಕೊಡಲಿ ತಗೊಂಡು ಕಲ್ಲುಮಣ್ಣು ನೋಡದೆ ಯರಾಬಿರಿ ಜಪ್ಪಿ ಅದರ ಹಿಂಭಾಗ ಯಾವುದು ಮುಂಭಾಗ ಯಾವುದು ಗೊತ್ತಾಗದಷ್ಟು ಹಾಳುಮಾಡಿದ್ದರು. ಈಗ ಅದನ್ನು ಸುತ್ತಿಗೆ ಎಂದು ಸಹ ಕರೆಯಬಹುದಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ದುರ್ಗಪ್ಪ ಹೇಗೆ ಮರ ಕಡಿಯುತ್ತಾನೋ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಏನೇ ಇರಲಿ ಅದನ್ನು ಅವನೇ ಹುಡುಕಿ ತಗೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದರಿಂದ ಮೊಂಡು ಕೊಡಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಅವನು ದೂಷಿಸುವಂತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಅವನು ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಕದ್ದರೂ ನನಗೇನೂ ಕೊಡಲಿ ಹೋಯ್ತೆಂದು ದುಃಖವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ನಾನು ದುರ್ಗಪ್ಪನನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಕೊಡಲಿ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಾಯ - ೨

ದುರ್ಗಪ್ಪ ಹಾಗಾದರೆ ಕೊಡಲಿ ತಗೊಂಡು ಎತ್ತ ಹೋದ? ಚಿಂತಿಸಿದಾಗಲೂ ನನಗೆ ಅವನು ಕೃಷ್ಣಗೌಡರ ಆನೆಯನ್ನು ದೂಷಿಸಿದ್ದು ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ಕೃಷ್ಣಗೌಡರ ಆನೆ ಕಾಡಿನಿಂದ ಹಿಡಿದುತಂದು ಪಳಗಿಸಿದ ಆನೆಯಲ್ಲ. ಘಟ್ಟದ ಕೆಳಗಿದ್ದ ಗೂಳೂರು ಮಠದ ಆನೆ ಹಾಕಿದ ಮರಿಯೇ ಕೃಷ್ಣಗೌಡರ ಬಳಿ ಇದ್ದ ಆನೆ. ಇದು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಬೆಳೆದಿದ್ದು ಎಲ್ಲ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಜನಗಳ ನಡುವೆಯೇ. ಹಾಗಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾಡಿನ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲಿ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಇತರ ಕಾಡಾನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲಿ ಏನೂ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದು ಮೂಡಿಗೆರೆಯ ಪೇಟೆಗೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಒಗ್ಗಿತ್ತೆಂದರೆ ಯಾವ ಲಂಗುಲಗಾಮಿಲ್ಲದೆ ದನಕರುಗಳ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪೇಟೆಯೊಳಗೆ ತಿರುಗಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ಕೂಲು ಮಕ್ಕಳು ಅದರ ಹತ್ತಿರ ಬರಲು ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದವಾದರೂ ಅವರು ದೂರದಿಂದಲೇ ಗೌರಿ ಎಂದು ಕೂಗಿದರೆ ಸಾಕು ಸೊಂಡಿಲೆತ್ತಿ ಸಲಾಮ್ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ದಾರಿ ಬದಿಯ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಅಂಗಡಿಗಳವರು ಹಣ್ಣು ಖರ್ಚಾದ ಬಾಳೆಗೊನೆಗಳ ದಿಂಡು, ಸಿಪ್ಪೆಗಳನ್ನೂ, ಜಜ್ಜಿದ, ಹಾಳಾದ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ, ಅದಕ್ಕೆ ಕೊಡಲು ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಆನೆ ಖಾಯಮ್ಮಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಅಂಗಡಿಗಳ ಬಳಿಗೂ ಹೋಗಿ ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೊಂಡಿಲಲ್ಲಿ ತಗೊಂಡು ತಿನ್ನುತ್ತಿತ್ತು.

ಮಠದ ಜಗದ್ಗುರುಗಳನ್ನು ಜನರು ಅಡ್ಡಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹೆಗಲಮೇಲೇ ಹೊರತೊಡಗಿದ್ದರಿಂದ ಆನೆಗೆ ಜಗದ್ಗುರುಗಳನ್ನು ಹೊರುವ ಕೆಲಸ ತಪ್ಪಿಹೋಯ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ನಿರುಪಯುಕ್ತವೆನ್ನಿಸಿದ ಈ ಆನೆಯನ್ನೂ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅದರ ಮಾವುತನನ್ನೂ ಹೊರಹಾಕಿ ಕೈ ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಮಠದವರು ಹವಣಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದರ ಮಾವುತ ವೇಲಾಯುಧನನ್ನು ಸಾಕುವುದು ಆ ಆನೆಯನ್ನು ಸಾಕುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ತ್ರಾಸದಾಯಕವಾಗಿತ್ತು ಮಠದವರಿಗೆ. ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಯೂ ಕುಡಿದೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಮಾವುತ ಮಠದ ಸಾತ್ವಿಕ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ತಲೆ ನೋವಾಗಿದ್ದ. ದುರ್ನಡತೆಗಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಭೀಮಾರಿ ಹಾಕಿ ಒಮ್ಮೆ ಓಡಿಸಿದಾಗ ಆನೆ ಅನೇಕ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಯಾರ ಮಾತನ್ನೂ ಕೇಳದೆ ಊಟವನ್ನೇ ವರ್ಜಿಸಿತ್ತು. ಕೊನೆಗೆ ಆನೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ವೇಲಾಯುಧನನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಕೇರಳದವರೆಗೂ ಹೋಗಿ ಕರೆತಂದರು. ಆನೆ ಇರುವವರೆಗೆ ತನ್ನ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ಅರಿತ ಅವನು ಮಠಕ್ಕೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡಲಾರಂಭಿಸಿದ. ಇದೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಹಿಂದಿನ ಕತೆ. ಆನೆ ಮೂಡಿಗೆರೆಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೂ ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ನಡೆದದ್ದು.

ಚಾರ್ಮಡಿ ಹತ್ತಿರದ ದಟ್ಟ ಕಾಡನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ವಿಮ್‌ಕೋ ಕಂಪನಿಗೆ ಬೆಂಕಿಕಡ್ಡಿ ಮರ ಕಡಿಯಲು ಗುತ್ತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿತು. ಚಾರ್ಮಡಿ ಕಣಿವೆಯ ಪಾತಾಳದಲ್ಲಿದ್ದ ಮರಗಳನ್ನು ಲಾರಿ ದಾರಿಗೆ ಸಾಗಿಸಲು ಆನೆಯಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೇರಳದಿಂದ ಆನೆ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ತರಲು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವಿಮ್‌ಕೋ ಕಂಪನಿಯವರ ಬಳಿ ಕೃಷ್ಣಗೌಡ ಅದನ್ನು ತನಗೇ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಕೃಷ್ಣಗೌಡ ದೂರದ ಗೂಳೂರು ಮಠದ ಈ ಹೆಣ್ಣಾನೆಯನ್ನು ಕೊಂಡು ಮೂಡಿಗೆರೆಗೆ ತಂದಿದ್ದು ಆಗಲೇ. ಆನೆಯೊಡನೆ ಆನೆಯ ಮಾವುತ ವೇಲಾಯುಧನೂ ಸಂಸಾರ ಸಮೇತವಾಗಿ ಮೂಡಿಗೆರೆಗೆ ಆಗಮಿಸಿದ. ಆ ಆನೆಗೆ ಭಾರಿ ಹಣಕೊಟ್ಟು ತಂದೆ ಎಂದು ಕೃಷ್ಣಗೌಡ ಬಡಾಯಿ ಕೊಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದುದೇ ಹೊರತು ಆತ ಕೊಟ್ಟ ಹಣ ನಿಜಕ್ಕೂ ಆ ಆನೆಯ ಬಾಲಕ್ಕೂ ಸಾಲದು. ಮಠದವರು ಮೊದಲೇ ಈ ಆನೆಯನ್ನೂ ಆನೆಯ ಮಾವುತನನ್ನೂ ಯಾರಿಗಾದರೂ ದಾಟಿಸಬೇಕೆಂದು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಕೃಷ್ಣಗೌಡ ಆ ಆನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೇ ವೇಲಾಯುಧ ಮಠದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದ ನಾಲ್ಕೈದು ಸಾವಿರ ಸಾಲ ಹಿಂದಿರುಗಿಸಿದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ಕೊಡಲು ಒಪ್ಪಿದರು.

ಎಲ್ಲಾ ತರಹದ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ನಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸಿ ಸೋತು ಹೋಗಿದ್ದ ಕೃಷ್ಣೇಗೌಡ ಆನೆಯನ್ನು ತಂದಾಗ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಇವನ ಕತೆ ಮುಗಿದಂತೆಯೇ ಎಂದು ಎಲ್ಲಾ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದರು. ಆನೆ ಸಾಕುವುದು ಎಂದರೆ ಎಲೆಕ್ಷನ್ನಿಗೆ ನಿಂತ ಹಾಗೆ! ಮನೆ ಮಠ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹಾಳುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳ ಬಾಯಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಹಾಕುವ ಕ್ಷಿಪ್ರ ಮಾರ್ಗ ಇದೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ದೃಢವಾಗಿ ನಂಬಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಆಗಿದ್ದು ಇದರ ತದ್ವಿರುದ್ಧ! ಮಠದಲ್ಲಿ ಬರಿ ಒಣಹುಲ್ಲು ಮೊಸರನ್ನು ತಿಂದು ಸೊರಗಿದ್ದ ಈ ಆನೆಗೆ ಬಯನೆ ಸೊಪ್ಪು, ಹಸಿ ಹುಲ್ಲು, ಹಿಂಡಿ, ಬೆಲ್ಲ ಗೆಣಸು ಎಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟು ಕೃಷ್ಣೇಗೌಡ ಪಗಡುದಸ್ತಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿದ. ಆನೆ ಮರ ಎಳೆದು ತಂದ ಬಾಡಿಗೆಯಿಂದ ಕೃಷ್ಣೇಗೌಡನಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಲಾಭ ಬಂತು. ಕೃಷ್ಣೇಗೌಡ ದುಡ್ಡಿನ ಮುಖ ನೋಡಿದ್ದೇ ಆನೆ ಬಂದಮೇಲಿಂದ.

ಆದರೆ ಪ್ರತಿ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲೂ ಈ ಆನೆಯದು ಏನಾದರೊಂದು ರಾಧಾಂತ ಗ್ಯಾರಂಟಿ. ಅದೇನು ಆನೆಯೇ ಏನಾದರೂ ಕಿತಾಪತಿ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತೋ ಅಥವಾ ಉರಿ ಬಿಸಿಲಿನ ಸೆಖೆಗೆ ಸೈರಣೆ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಜನಗಳ ಅಸಹನೆಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೋ ಹೇಳುವುದು ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟ.

ಆನೆ ಒಮ್ಮೆ ರಹಮಾನ್ ಸಾಬಿಯ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಅಂಗಡಿ ದೂಡಿ ಬೀಳಿಸಿತು ಎಂದು ಗಲಾಟೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಜನರ ಗುಂಪು ನೋಡಿ ಸ್ಕೂಟರ್ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ನಾನು ಅವರ ಬಳಿಗೆ ಹೋದೆ. ಗುಂಪಿನ ಪಕ್ಕ ಆನೆ ನಿಂತಿತ್ತು. ಜನ ರಹಮಾನನ ಪುಕಾರಗಳನ್ನು ಆಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಾಳೆಹಣ್ಣು ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಅಂಗಡಿಯನ್ನೇ ದೂಡಿ ಬೀಳಿಸಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಕೃಷ್ಣೇಗೌಡರು ನಷ್ಟ ಕಟ್ಟಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ದೊಡ್ಡ ಗಂಟಲಿನಲ್ಲಿ ಕೂಗುತ್ತ, ಒಡೆದ ಸೋಡ ಬಾಟಲಿಗಳನ್ನೂ ಚೆಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಯಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಬೀಡಿ ಬೆಂಕಿಪೊಟ್ಟಣ ಪೆಪ್ಪರಮೆಂಟುಗಳನ್ನೂ ನೆರೆದವರಿಗೆ ಅವನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಕೆಲವರು ಆನೆಯನ್ನು ದೂಷಿಸುವುದು ತಪ್ಪೆಂದೂ, ಕುಡುಕ ವೇಲಾಯುಧನ ಅವಜ್ಜೆಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದೂ ಬಯ್ಯುತ್ತ ಅವನನ್ನು ಗುಂಪಿನೊಳಗೆ ಹುಡುಕಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೊಂಚಹೊತ್ತು ಮಾತುಕತೆಯಾಗುವುದರೊಳಗೆ ವೇಲಾಯುಧ ಬಂದ. ಅಪರಾಧಿ ಮೋರೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನಿಂತಿದ್ದ ಆನೆಗೆ ಏನೇನೋ ಮಲಯಾಳಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಯ್ಯ. ಆನೆ ಏನೂ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ತೋರದೆ ಕಿವಿ ಬೀಸುತ್ತ ಸೊಂಡಿಲಾಡಿಸುತ್ತ ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡಿತು. ವೇಲಾಯುಧ ರಹಮಾನ್ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ “ಆನೆ ಬಾಳೆಹಣ್ಣಿಗಾಗಿ ನಿನ್ನ ಅಂಗಡಿ ಬೀಳಿಸಿತು ಎನ್ನುವುದು ಸುಳ್ಳು, ಇಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಬಾಳೆಹಣ್ಣು ಚೆಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಯಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದೆಯಲ್ಲ, ಒಂದನ್ನಾದರೂ ಆನೆ ಮುಟ್ಟಿದೆಯಾ ನೋಡು. ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ದಿನಾ ಬಾಳೆಹಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸಿದ್ದು ಯಾರು? ನಾನೋ ನೀನೋ?” ಎಂದು ಕೂಗಿದ. ಅಲ್ಲಿದ್ದವರೆಲ್ಲಾ ಕೊಂಚ ಆನೆ ಪರವಾಗಿ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಇದ್ದವರೇ ಎಂಬಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ವೇಲಾಯುಧ ಬಂದ ನಂತರವೂ ಜಗಳ ಬಗೆಹರಿಯುವಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ.

ರಹಮಾನ್ “ಬೇಕಾದರೆ ಇವಳನ್ನೇ ಕೇಳಿ. ಆನೆಗೆ ನಾನೇನು ಮಾಡಿದೆ ಅಂತ” ಎಂದು ಅಲ್ಲೇ ನಿಂತಿದ್ದ ಜುಬೇದಳ ಕಡೆ ಕೈ ತೋರಿಸಿದ. ಜುಬೇದ ನನ್ನ ತೋಟಕ್ಕೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳನ್ನು “ಐ ವಿಟ್‌ನೆಸ್” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ನಾನು “ಏನು ನಡೆಯಿತು ಹೇಳಮ್ಮ” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಅವಳು ರಹಮಾನ್ ನಿರೀಕ್ಷೆಗೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ “ರಹಮಾನ್ ಎರಡು ಮಾತು ಅನ್ನಬಾರದ್ದನ್ನು ಅಂದುಬಿಟ್ಟ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.